

# **Advies UvA brede werkgroep Schakelbeleid Over schakelen en doorstromen**

## **Eindrapport**

**Oktober 2018**

## Managementsamenvatting

De UvA heeft schakelstudenten aangewezen als een voor de universiteit belangrijke groep van studenten die zij wil faciliteren. De UvA hecht aan een onderwijsbeleid dat is gericht op ontplooiing van aanwezig talent en een toegankelijke universiteit. Iedereen met de capaciteiten om een academische masteropleiding te volgen, zou aan de UvA een reële kans moeten krijgen om dat ook te doen, ongeacht de aanvliegroute.

De schakelprogramma's zijn hiervoor bij uitstek geschikt zoals ook omschreven wordt in de wettelijke opdracht<sup>1</sup>, omdat zij studenten de kans bieden om een universitaire masteropleiding te volgen in aansluiting op hun hbo-opleiding of een wo-opleiding die niet naadloos aansluit. Schakelprogramma's dragen ook bij aan diversiteit, omdat het relatief veel studenten trekt van aan de UvA ondervertegenwoordigde groepen, het schakelonderwijs diverse disciplines bij elkaar brengt en schakelstudenten vanuit het hbo en vanuit een werkomgeving (complementaire) ervaring meebrengen vanuit de praktijk. Schakelstudenten dragen verder bij aan de instroom van masterstudenten en daarmee aan de vitaliteit van die opleidingen. De UvA zet daarom in op het versterken en uitbreiden van kwalitatief sterke schakelprogramma's.

Voor schakelstudenten ontvangt de UvA in de rijksbijdrage geen variabele onderwijsbekostiging. De vergoeding die de universiteit aan schakelstudenten mag vragen, is door een wetswijziging met ingang van collegejaar 2017/2018 beperkt tot eenmaal het wettelijke collegegeld. Sinds studiejaar '17/'18 bedraagt door een wetswijziging de vergoeding voor een schakelprogramma met een studielast van 60 studiepunten maximaal nog maar éénmaal het volledige wettelijk collegegeld en met een studielast van minder dan 60 studiepunten maximaal een proportioneel deel van het wettelijk collegegeld. De wetswijziging heeft ertoe geleid dat universiteiten zich moeten bezinnen op de vraag of en zo ja onder welke condities zij schakelprogramma's aanbieden. Een risico van het niet kostendekkend kunnen aanbieden van de schakelprogramma's is dat universiteiten zich genoodzaakt zien om de programma's te versoberen of er zelfs helemaal mee te stoppen. Daarmee komt de toegankelijkheid van het hoger onderwijs in het geding. Het College van Bestuur heeft daarop besloten om een werkgroep Schakelbeleid in te stellen om de staande praktijk binnen de UvA in kaart te brengen, de knelpunten te inventariseren en op basis daarvan een nieuw beleidskader voor schakelprogramma's te ontwikkelen.

### De huidige praktijk

Binnen de UvA is een groot en gevarieerd aanbod aan schakelprogramma's. Aan de UvA zijn 33 masters toegankelijk middels structurele schakelprogramma's. Daarnaast kent de UvA ook incidentele schakelprogramma's in geval van minder voor de hand liggende doorstroomroutes. Van de masters die toegankelijk zijn middels een structureel geboden schakelprogramma's biedt bijna de helft een schakelprogramma met een omvang van maximaal 30 EC. De andere helft heeft een schakelprogramma van maximaal 60 EC.

---

<sup>1</sup> De wettelijke opdracht is vormgegeven in de artikelen 7.30e en 7.57i van de Wet op hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Meer informatie is te vinden in de [Memorie van toelichting Wet studievoorschot hoger onderwijs 34035](#), [Memorie van toelichting bij Wet Kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs, 33519 nr. 3](#)

Schakelprogramma's worden óf als afzonderlijke programma's aangeboden, onafhankelijk van het reguliere onderwijs, óf als aanschuifonderwijs óf als een combinatie van beide. De 33 masters zijn toegankelijk middels 47 structurele schakelprogramma's (een aantal opleidingen biedt verschillende vormen schakelonderwijs aan voor verschillende doelgroepen). Van deze 47 programma's bestaan er 17 geheel uit een specifiek programma naast het reguliere onderwijs. De overige programma's bestaan uit aanschuifonderwijs of een combinatie van beiden.

Veel faculteiten kunnen niet uit de voeten met het huidige schakelbeleid. De grootste afwijking ligt op het gebied van omvang van het programma en de vorm van het onderwijs. Ongeveer de helft van de opleidingen die structurele schakelprogramma's aanbiedt, vindt 30 EC-programma's te weinig voor het wegwerken van deficiënties van studenten met een nauw verwante vooropleiding.

De opleidingen kunnen veelal ook niet uit de voeten met de beleidslijn om apart schakelonderwijs in plaats van aanschuifonderwijs te organiseren. Het aanbieden van alleen maar apart onderwijs naast het reguliere bacheloronderwijs is niet voor alle opleidingen haalbaar. Tevens acht men dit ook niet altijd nodig; delen van het schakelonderwijs kunnen heel goed in de vorm van aanschuifonderwijs worden aangeboden.

In bijna alle gevallen zijn de kosten van schakelprogramma's hoger dan de vergoedingen voor schakelprogramma's. Financiering op basis van alleen de schakelvergoeding is ontoereikend om de schakelprogramma's te kunnen bekostigen. Het blijft daardoor financieel onaantrekkelijk voor opleidingen om schakelprogramma's aan te (blijven) bieden. Daarbij komt dat opleidingen – bij inschrijving als bachelorstudent – ook studentengebonden kosten moeten betalen (interne UvA-verrekening) Het afdragen van deze kosten betekent in de praktijk dat er nauwelijks budget overblijft voor het schakelonderwijs.

Uit de cijfermatige analyse blijkt het aantal schakelaars aan de UvA niet afneemt, zelfs is gestegen. Alleen bij FGw is een grote afname in het aantal schakelstudenten zichtbaar. Verder kunnen we concluderen dat het rendement van de schakelstudenten goed is. Ruim driekwart van alle schakelstudenten stroomt door naar een master. Daarvan behaalt gemiddeld 82% het masterdiploma. Het afstudeerrendement van schakelstudenten in de master is licht hoger dan van niet-schakelstudenten. Hieruit leidt de werkgroep af dat de huidige, inhoudelijke invulling van schakelprogramma's in grote lijnen succesvol is en een goede uitgangspositie biedt voor het nieuwe schakelbeleid.

### **Beleidsaanbevelingen**

De werkgroep adviseert om de volgende drie uitgangspunten in acht te nemen bij het aanbieden en organiseren van schakelprogramma's:

- Een schakelprogramma is compact en overzichtelijk, zowel voor de student als voor de opleiding (efficiëntie).
- De inhoud en vormgeving van een schakelprogramma zijn gericht op het succesvol kunnen doorlopen van de master (effectiviteit).
- Een schakelprogramma aan de UvA kan concurreren met programma's van andere aanbieders (concurrentiepositie).

Daarnaast adviseert de werkgroep om de volgende elementen op te nemen in het nieuwe schakelbeleid. De werkgroep heeft in haar advies rekening gehouden met de behoefte aan maatwerk in het aanbod voor specifieke doelgroepen en met inhoudelijke overwegingen van de opleidingen.

- **Doelgroep.** Schakelprogramma's zijn gericht op hbo'ers en/of wo'ers met een verwante vooropleiding en beperkte deficiënties. Desgewenst zijn er verschillende schakelprogramma's voor subdoelgroepen.
- **Aanbieder.** Het staat opleidingen vrij om het schakelonderwijs uit te besteden (bijvoorbeeld aan de Open Universiteit) of zelf te verzorgen. Een opleiding kan het schakelprogramma ook samen met een andere universiteit aanbieden.
- **Selectie en toelating.** Er is geen bezwaar tegen een selectieprocedure voorafgaand aan een schakelprogramma in geval de selectie tot doel heeft te bepalen of een student met succes de premaster kan behalen. Succesvolle afronding van een schakelprogramma leidt tot toelating tot de beoogde master. Een uitzondering hierop zijn schakelprogramma's waarvan de beoogde master een selectieve master is (toelating tot het schakeltraject betekent niet automatisch toegang tot een selectieve master, wel tot toelating tot de selectieprocedure).
- **Gedurende of na bachelor.** Een schakelprogramma is bij voorkeur (ten dele) onderdeel van een hbo- of wo-bachelor.  
**Omvang.** Een schakelprogramma is een zo efficiënt mogelijk traject van maximaal 60 EC. Het is aan de decaan – met het oog op financierbaarheid – om toe te zien dat een schakelprogramma niet groter is dan 60 EC.
- **Inhoud.** Het is aan de opleidingen zelf om de inhoud van de schakelprogramma's te bepalen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende specifieke doelgroepen. Schakelprogramma's kunnen zowel een vakinhoudelijk component bevatten als andere vakken, zoals academische vaardigheden voor hbo'ers.
- **Aansluiting academische cultuur.** Een schakelprogramma faciliteert de kennismaking van hbo-studenten met de academische cultuur.
- **Vorm.** Een schakelprogramma is bij voorkeur een afzonderlijk programma dat onafhankelijk van het reguliere onderwijs wordt aangeboden. Aanschuifonderwijs is toegestaan bij een groepsgrootte waarbij een afzonderlijk programma financieel gezien redelijkerwijs niet haalbaar is en/of in geval van een incidenteel programma.
- **Doorlooptijd.** Voltijd structurele schakelprogramma's worden bij voorkeur zo compact mogelijk aangeboden.
- **Aantal maal deelnemen.** Opleidingen hoeven een schakelprogramma slechts eenmaal per jaar tegen de wettelijk gestelde schakelvergoeding aan te bieden. Het staat opleidingen echter vrij om te bepalen of het schakelprogramma meermalen tegen de wettelijk gestelde schakelvergoeding wordt geboden of tegen een hoger tarief (als contractant) als het de eerste keer niet succesvol is afgerond.
- **Aansluiting schakelprogramma-master.** Een schakelprogramma biedt bij voorkeur directe aansluiting op de master, zodat een student geen extra tijdsverlies oploopt.

### **Aanbevelingen inrichting schakelprogramma's**

Om de inkomsten en uitgaven voor het schakelonderwijs voor opleidingen zo veel mogelijk in balans te houden, doet de werkgroep de volgende aanbevelingen:

- Bied alleen in geval van beperkte deficiënties die binnen 60 EC zijn weg te werken schakelonderwijs aan.
- Kijk kritisch naar de vormgeving en omvang van schakelprogramma's: die moeten alleen gericht zijn op het wegwerken van die deficiënties die nodig zijn om de master succesvol te kunnen doorlopen. Het schakelprogramma is niet bedoeld om een hbo-diploma gelijk te trekken met een wo-bachelordiploma.
- Maak gebruik van en bekijk de mogelijkheden van het aanbieden van schakelonderwijs middels zelfstudie en online-onderwijs.
- Verken (opnieuw) inhoudelijke samenwerking binnen de faculteit, binnen de UvA, met andere universiteiten en hbo-instellingen om gezamenlijke vakken aan te bieden.
- Verken de mogelijkheden van het invullen van de minor-ruimte van de bachelor bij het hbo. Het voordeel daarvan is dat de kosten voor het aanbieden van de minor worden bekostigd.
- Overweeg het schakelprogramma eenmaal aan te bieden tegen (het naar rato gedeelte van) het wettelijk collegegeld en daarna voor een hoger tarief aan te bieden.
- Wees alert op oneigenlijk gebruik van het schakelprogramma vanuit eisen gesteld door de beroepsverenigingen.

### **Aanbevelingen financiën**

Bovenstaande beleidsaanbevelingen zullen naar alle waarschijnlijkheid niet voldoende zijn om de schakelprogramma's kostendekkend aan te kunnen bieden. Om bestaande schakelprogramma's te behouden en toekomstige te kunnen ontwikkelen, pleit de werkgroep ervoor om opleidingen een financiële tegemoetkoming te bieden in de vorm van 1000€ per schakelstudent. Het voorstel is om deze tegemoetkoming à 1 miljoen (1000 studenten x 1000 € op basis van de huidige situatie) te bekostigen uit de centrale beleidsmiddelen.

Daarnaast adviseert de werkgroep het College van Bestuur met klem om – in samenspraak met de VSNU en andere universiteiten – het bekostigingsprobleem van het schakelonderwijs nogmaals aan te kaarten bij het ministerie van OCW en te blijven lobbyen voor een vorm van Rijksbekostiging voor schakelprogramma's.

## ‘Vertaalslag tussen IT en de medische wereld’

Ik heb verder altijd gewerkt in de IT voornamelijk in Logistiek en inkoop bij IBM. Ik wilde veranderen, had het wel gezien in de logistiek, maar dat was nog niet zo makkelijk. HR ziet je toch in een bepaalde hoek. Met het halen van een masters hoop ik de mogelijkheden te verbeteren. En het leek mij wel leuk om weer eens te studeren. Nieuwe kennis opdoen.

Ik koos de master Medical Informatics omdat ik altijd graag heb gelezen over medische zaken. Ik ben gefascineerd door de complexiteit van het menselijk lichaam, biologie in het algemeen. Ik hoop een bijdrage te kunnen leveren in de vertaalslag tussen IT en de medische wereld. Maar ook een praktische reden er wordt gezegd dat er veel werk is in de toekomst dus ik hoop er makkelijk een baan mee te vinden.

Ik denk dat het schakel programma mij wel beter heeft voorbereid op de master. Studeren is toch een tijd terug voor mij. En bepaalde vakken heb ik wel gehad op de HTS maar het was goed om het weer opnieuw door te nemen.

Niels Boeske, HTS elektrotechniek → Medical Informatics

## Inhoud

1 Inleiding.....	8
2 Analyse huidige situatie en probleemstelling.....	11
2.1 UvA schakelbeleid uit 2010.....	11
2.2 De modaliteiten binnen de UvA.....	12
2.3 Cijfermatige analyse.....	16
2.4 Kosten-batenanalyse.....	17
2.5 Conclusies op basis van de analyses.....	20
3 Aanbevelingen.....	22
3.1 Voorstel UvA breed schakelbeleid.....	22
3.2 Financieel.....	22
3.3 Overige aanbevelingen.....	24
Nawoord.....	25
Bijlage 1 Samenstelling werkgroep Schakelbeleid en plan van aanpak.....	26
Bijlage 2, Besluit CvB Schakelprogramma's_2010cb0176.....	27
Bijlage 3 Overzicht structurele schakelprogramma's.....	35
Bijlage 4 Workbooks Schakelinschrijving en masterinstroom met en zonder schakeltraject.....	38

## 1 Inleiding

Elk jaar zijn er veel studenten die, na een hbo- of wo-bachelor, willen schakelen naar een universitaire master. De wet (WHW) vraagt universiteiten en hogescholen zich actief op te stellen om een dergelijke doorstroom mogelijk te maken.<sup>2</sup> Dit onder meer met het oog op de toegankelijkheid van het gehele hoger onderwijsstelsel en life long learning. Hoger onderwijsinstellingen faciliteren de doorstroom door het aanbieden van zogenaamde schakelprogramma's. Deze programma's zijn erop gericht om beperkte deficiënties in de vooropleiding van studenten weg te werken, zodat zij in staat zijn de beoogde masteropleiding met succes te kunnen doorlopen.

De UvA heeft schakelstudenten aangewezen als een voor de universiteit belangrijke groep studenten die zij wil faciliteren. De UvA hecht eraan dat iedereen die de capaciteiten heeft om een universitaire masteropleiding te volgen, daarvoor aan de UvA de kans krijgt, ongeacht de 'aanvliegroute'. Daarnaast wil de UvA de diversiteit van de studentenpopulatie verhogen. De schakelprogramma's zijn hiervoor bij uitstek geschikt, omdat zij studenten uit ondervertegenwoordigde groepen de kans bieden om een universitaire masteropleiding te volgen. De UvA zet daarom in op het versterken en uitbreiden van kwalitatief sterke schakelprogramma's.<sup>3</sup>

Hoewel de schakelprogramma's voorzien in een belangrijke behoefte, is het de afgelopen jaren de financiering van deze programma's door de overheid versoberd. Als gevolg hiervan heeft een aantal opleidingen hun schakelprogramma's al verkort, minder rijk ingevuld of zelfs geheel afgeschaft. Er is een aanzienlijke kans dat, als er niets verandert, het aanbod aan schakelprogramma's verder zal teruglopen. Gezien de belangrijke strategische en maatschappelijke doelstellingen wil de UvA het schakelonderwijs voortzetten. Het College van Bestuur heeft daarom besloten om een werkgroep in te stellen om haar te adviseren over een nieuw beleidskader voor schakelprogramma's. Deze werkgroep is in februari 2018 gestart met haar werkzaamheden die in juli 2018 hebben geleid tot voorliggende rapportage en advies.

### Opdracht werkgroep

De opdracht van de werkgroep was om de staande praktijk binnen de UvA in kaart te brengen, de knelpunten te inventariseren en op basis daarvan een nieuw beleidskader voor schakelprogramma's te ontwikkelen. Meer specifiek gaat het om de volgende deelopdrachten:

- Het expliciteren van de doelstellingen van het schakelbeleid binnen de UvA.
- Het genereren van een overzicht van de verschillende modaliteiten die binnen de UvA worden gebruikt om schakelprogramma's vorm te geven.
- Een cijfermatige analyse van het aanbod, het gebruik en de *success rate* van schakelprogramma's (aanbod per faculteit, deelname per programma, per doelgroep, succesvolle afronding, studiesucces schakelaars in masteropleidingen, etc.).
- Een nadere analyse van de bekostiging van de diverse schakelprogramma's en het uitwerken van diverse scenario's voor de bekostiging van schakelprogramma's.

---

<sup>2</sup> De wettelijke opdracht is vormgegeven in de artikelen 7.30e en 7.57i van de Wet op hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). [Memorie van toelichting Wet studievoorschot hoger onderwijs, 34035](#). [Memorie van toelichting bij Wet Kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs, 33519 nr. 3](#)

<sup>3</sup> UvA, [Onderwijsvisie](#) (2017)



- Het inventariseren van de bestaande knelpunten bij het vormgeven en de uitvoering van de schakelprogramma's.
- Het in kaart brengen van de nationale discussie inzake schakelbeleid en mogelijke beleidsopties voor de nabije toekomst.
- Het in kaart brengen van *good practices* elders in het land.
- Het definiëren van een nieuw beleidskader voor schakelprogramma's op basis van voorgaande analyses waarin – met het oog op de doelstellingen – een aantal varianten is uitgewerkt die ook passen binnen de financiële randvoorwaarden.

Voor het volledig plan van aanpak en de samenstelling van de werkgroep zie Bijlage 1.

### **Leeswijzer**

In hoofdstuk 2 analyseren we de huidige situatie van het schakelonderwijs aan de UvA en de problemen die zich daarbij voordoen. In hoofdstuk 3 doen we aanbevelingen voor aanpassing van het huidige beleid en een voorstel voor financiële tegemoetkoming aan opleidingen die schakelprogramma's aanbieden.

## ‘Op mijn plek’

Toen ik mij op een master moest oriënteren, kwam ik erachter dat alle masters in Internationale Betrekkingen in Nederland de nadruk legden op kwantitatief onderzoek. Daarom ben ik aan de UvA het schakelprogramma van de master ‘filosofie van een bepaald wetenschapsgebied’ gaan volgen, zodat ik ook nog een iets meer reflecterende aanpak op mijn vakgebied aangeleerd zou krijgen. Dit jaar heb ik de master International Relations aan de universiteit van Leiden gevolgd, in combinatie met de master Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (Filosofie). Tijdens dat jaar kwam ik erachter dat mijn hart echt bij de filosofie ligt, dus heb ik het roer weer omgegooid en ga ik na de zomer beginnen met de research master Philosophy. Het heeft dus een beetje tijd gekost, maar dankzij het schakelprogramma bij de UvA ben ik nu in een vakgebied beland waarvan ik echt denk dat ik op mijn plek ben.

Veronica Baas, Liberal Arts and Sciences, Geschiedenis en Internationale Betrekkingen (University College Utrecht)  
→ research master Filosofie

## 2 Analyse huidige situatie en probleemstelling

### 2.1 UvA schakelbeleid uit 2010

Het huidige UvA schakelbeleid<sup>4</sup>, dat stamt uit 2010, kent de volgende uitgangspunten:

- Studenten optimaal ondersteunen in hun ambitie een bij hun talent passende masteropleiding af te ronden met zo min mogelijk tijdverlies.
- Apart schakelonderwijs in plaats van aanschuifonderwijs, om deficiënties zo gericht mogelijk te kunnen wegwerken; zo compact mogelijk schakelprogramma's, niet verspreid over het studiejaar.
- Nauwe samenwerking met de HvA o.a. wat betreft de invulling van doorstroomminors voor het hbo.
- De kosten zo min mogelijk afwentelen op de reguliere opleidingsprogramma's.
- Schakelprogramma's zijn bedoeld om 'beperkte deficiënties' weg te werken. Voor de UvA betreft dit een deficiëntie van maximaal 30 EC.

Deze uitgangspunten zouden zich in de praktijk moeten vertalen naar compacte schakelprogramma's van maximaal 30 EC voor het wegwerken van beperkte deficiënties. 30 EC zou voor een (hbo-)student met een verwante bachelor voldoende moeten zijn om (na selectie) te kunnen instromen in de master. De UvA heeft daarnaast voor apart schakelonderwijs gekozen in plaats van aanschuifonderwijs, omdat deficiënties op die manier zo gericht mogelijk kunnen worden weggewerkt en studenten niet geïsoleerd raken in het aanschuifonderwijs.

Programma's tot 30 EC zouden kostendekkend moeten kunnen zijn tegen het wettelijk collegegeld (in 2010 € 1672 ofwel €56 per EC) op basis van een voorbereidingsnorm van 2,5 uur per docentcontactuur en indien de volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor de kostenberekening:

- minimum groepsgrootte 25 studenten;
- (gemiddeld) 34 uur les voor een 6 EC vak;
- geen doorbelasting van kosten studentenvoorzieningen voor deze studenten.

Op basis van deze berekening zouden bovengenoemde beleidsuitgangspunten haalbaar moeten kunnen zijn, mits een opleiding het dóórgaan van een programma zou mogen laten afhangen van voldoende deelname.

#### **Afspraak over 'inschrijving schakelstudent'**

Naar aanleiding van het eindrapport van ResearchNed 'Schakelen tussen bachelor en master in het hoger onderwijs'<sup>5</sup> zijn er in april 2017 afspraken gemaakt tussen de VSNU en het ministerie van OCW om het schakelen te bevorderen. Het betreft een viertal punten waar de UvA mee heeft ingestemd. Eén van de punten is de manier van inschrijving en het recht op studiefinanciering. Op dit moment worden schakelstudenten op diverse manieren ingeschreven, als bachelorstudent via Studielink of als contractstudent. Tussen de VSNU en het ministerie van OCW is afgesproken dat er één manier

---

<sup>4</sup> Besluit CvB Schakelprogramma's\_2010cb0176, zie bijlage 2

<sup>5</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/02/27/schakelen-tussen-bachelor-en-master-in-het-hoger-onderwijs>

van inschrijven moet worden gevonden waarbij schakelstudenten dezelfde rechten hebben als reguliere bachelorstudenten<sup>6</sup>. In aansluiting op de afspraken met de VSNU heeft het College van Bestuur van de UvA de faculteiten geïnformeerd dat vanaf studiejaar '19/'20 schakelstudenten niet meer ingeschreven mogen worden als contractstudent. Hierdoor hebben schakelstudenten, net als reguliere studenten, recht op studiefinanciering en een ov-kaart. De interne (financiële) gevolgen die dit besluit heeft voor de bekostiging van schakelprogramma's zijn meegenomen in het advies van de werkgroep.

## 2.2 De modaliteiten binnen de UvA

De afweging of en wat voor schakelonderwijs wordt aangeboden, ligt bij de opleidingen. Dit heeft geresulteerd in een grote variatie in uitvoering van schakelonderwijs. Aan de hand van een twaalfstal kenmerken wordt hieronder de variatie aan schakelprogramma's binnen de UvA geschetst.<sup>7</sup>

### Structureel/incidenteel

De UvA biedt voor de meeste schakelstudenten structurele schakelprogramma's aan. Dit zijn vaste doorstroommogelijkheden bij veel voorkomende en/of voor de hand liggende doorstroomroutes. 33 masters zijn toegankelijk middels structurele schakelprogramma's. Daarnaast kent de UvA ook individuele schakelprogramma's in geval van minder voor de hand liggende of incidentele doorstroomroutes. Het is niet bekend hoeveel masters toegankelijk zijn middels incidenteel schakelen. Uit gesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende faculteiten komt naar voren dat slechts een klein aantal studenten schakelt via incidentele schakelprogramma's.

### Doelgroep

Er zijn schakelprogramma's voor hbo'ers en/of wo'ers, onder wie werkenden en internationale studenten. Het merendeel van de programma's is voor zowel hbo'ers als wo'ers.

Tabel 1. Doelgroep. Aantal masters toegankelijk met een structureel schakelprogramma per subdoelgroep

	FEB	FMG	FdR	FGw	FNWI	FdG	FdT	Totaal
Voor hbo'ers en wo'ers	2	8	4	2	1	2	0	19
Alleen voor hbo'ers	1	0	0	7	2	0	0	10
Alleen voor wo'ers	0	2	1	1	0	0	0	4
Totaal	3	10	5	10	3	2	0	33

### Omvang

Bijna de helft van de masters die toegankelijk zijn middels een structureel geboden schakelprogramma's biedt een schakelprogramma met een omvang van maximaal 30 EC. De andere helft biedt een schakelprogramma van maximaal 60 EC.

<sup>6</sup> Beleidsreactie op het rapport 'Schakelen tussen bachelor en master in het hoger onderwijs', 21 april 2017

<sup>7</sup> Gebaseerd op informatie van de UvA website en getoetst door de werkgroepleden. Zie bijlage 3.

Tabel 2. Aantal masters toegankelijk met een structureel schakelprogramma met een omvang van maximaal 30 of 60 EC.

	Maximaal 30 EC	Maximaal 60 EC
<b>Voor hbo'ers en wo'ers</b>	7	13
<b>Alleen voor hbo'ers</b>	8	1
<b>Alleen voor wo'ers</b>	2	2
<i>Totaal</i>	<i>17</i>	<i>16</i>

### Doorlooptijd

Voltijd, structurele schakelprogramma's worden doorgaans compact aangeboden: programma's van maximaal 30 EC zijn geconcentreerd in één semester, programma's van maximaal 60 EC in twee semesters. Uitzondering hierop zijn structurele schakelprogramma's die gebruik maken van aanschuifonderwijs. Incidentele schakelprogramma's bestaan doorgaans altijd uit aanschuifonderwijs en hebben een minder gunstige doorlooptijd.

### Vorm

Schakelprogramma's worden of als afzonderlijke programma aangeboden onafhankelijk van het reguliere onderwijs, als uit aanschuifonderwijs of als combinatie van beide.

Tabel 3. Aantal masters toegankelijk met een structureel schakelprogramma middels aanschuifonderwijs, apart onderwijs of een combinatie van beiden.

	Voor hbo'ers en wo'ers	Alleen voor hbo'ers	Alleen voor wo'ers	<i>Totaal</i>
<b>Aanschuifonderwijs</b>	2	8	9	<i>19</i>
<b>Schakelonderwijs georganiseerd buiten het reguliere onderwijs (waarvan online/e-modules)</b>	6 (2)	4	7 (6)	<i>17</i>
<b>Combinatie van aanschuifonderwijs en apart schakelonderwijs</b>	9	0	2	<i>11</i>
<i>Totaal</i>	<i>17</i>	<i>12</i>	<i>18</i>	<i>47*</i>

\*Het totaal is groter dan de 33 master omdat een aantal opleidingen verschillende vormen schakelonderwijs biedt aan verschillende doelgroepen

### Inhoud

De meeste schakelprogramma's bevatten zowel vakinhoudelijke modules, op het vakgebied van de master, als ondersteunende vakken, zoals methoden & technieken en academische vaardigheden voor hbo'ers. De UvA biedt voor zover bekend geen structurele schakelprogramma voor hbo'ers zonder vakinhoudelijke component.

### Aanbieder

Het merendeel van de schakelprogramma's wordt verzorgd door de UvA. Een klein deel wordt verzorgd door externe kennisinstellingen, zoals hbo-instellingen (HvA) of de Open Universiteit.

### **Gedurende of na bachelor**

Er bestaan schakelprogramma's die tijdens de hbo- of wo-bachelor gevolgd kunnen worden (respectievelijk ingedaalde schakelprogramma's en universitaire minoren) en schakelprogramma's die na afronding van de bachelor gevolgd kunnen worden. Een combinatie van beide komt ook voor. Het aandeel volledig in het hbo ingedaalde schakelprogramma's is relatief klein.

### **Toelating tot de master**

In de meeste gevallen biedt het schakelprogramma na succesvolle afronding direct toegang tot de beoogde master. In enkele gevallen biedt het schakelprogramma na succesvolle afronding geen directe toegang tot de master, maar tot de selectieprocedure van de master.

### **Aantal maal deelnemen**

In de meeste gevallen wordt de student éénmaal de gelegenheid geboden om het schakelprogramma te volgen en af te ronden. Er zijn ook opleidingen die studenten de mogelijkheid bieden om (een deel van) het traject nogmaals te volgen als ze het schakelprogramma niet succesvol hebben afgerond. Dit gebeurt tegen een hoger tarief dan de wettelijk vastgestelde schakelvergoeding. Bij de schakelprogramma's van de FdR die aangeboden worden door de Open Universiteit mag het schakelprogramma binnen een langere periode worden afgerond. In deze gevallen moeten studenten het programma van 60 EC afronden in drie jaar.

### **Voltijd/deeltijd**

Een klein gedeelte van de structurele schakelprogramma's wordt in deeltijd aangeboden. In een enkel geval biedt een opleiding sommige schakelvakken zowel in voltijd- als deeltijdvariant aan. De deeltijdvariant wordt dan tegen een hoger tarief aangeboden, in ruil voor een efficiënte en passende inroostering (bijvoorbeeld volledig op vrijdag).

### **Inschrijving**

Er komen twee vormen van inschrijving voor: een deel van de opleidingen schrijft studenten als contractstudent in en er zijn faculteiten die studenten via Studielink als bachelorstudent (type schakelaar) inschrijven.

## ‘De zone van naaste ontwikkeling’

Het is redelijk bekend dat men leert in de zone van naaste ontwikkeling (Vygotsky), maar de universiteit is een wezenlijk andere zone dan een hogeschool en niet eenvoudig te overbruggen. Een schakeljaar maakt dat mogelijk; het is voor mij de zone van naaste ontwikkeling. En ik denk bovendien dat het voor de universiteit ook van belang is om mensen met praktijkervaring en/of die een andere (niveau van) opleiding hebben genoten binnen te halen. Dit is immers ook een vorm van diversiteit.

Jet Bierman, Filmmaker, leerkracht PO → master Onderwijswetenschappen

### 2.3 Cijfermatige analyse

De werkgroep heeft een cijfermatige analyse uitgevoerd van het aanbod, het gebruik en de *success rate* van schakelprogramma's. Dit bleek een lastige exercitie, aangezien schakelstudenten niet altijd als schakelstudenten in de centrale studentenadministratie of bij de opleidingen geregistreerd zijn.<sup>8</sup>

De hoofdbevindingen van de cijfermatige analyse zijn:

1. Het aantal schakelstudenten is gemiddeld 900 per studiejaar in de jaren 2013 tot en met 2017.
2. Het aantal schakelaars is in de jaren 2013 tot en met 2017 gestegen van 805 naar 948 studenten per jaar. Alleen bij FGW is een grote afname in het aantal schakelstudenten zichtbaar. Bij die faculteit is een deel van het schakelonderwijs beëindigd, omdat schakelen met een programma van maximaal 30 EC veelal niet werkbaar bleek.
3. Het merendeel – bijna 90% – van alle schakelstudenten stroomt naar de masters van de FMG en de FEB, respectievelijk 54% en 35% gemiddeld over de jaren 2013 tot en met 2017.
4. Het percentage schakelstudenten van de gehele instroom is in de afgelopen jaren licht gestegen van 9 naar 11%. Het percentage schakelstudenten van de instroom is het hoogst bij FMG en de FEB, respectievelijk gemiddeld 20% en 17%. Bij de FNWI is een stijging van 2 naar 11% te zien, bij de FdG van 2% naar 12%. Bij de faculteiten FdR en FGW is het percentage schakelstudenten 2% van de gehele instroom. Bij de FdR is het aantal studenten in werkelijkheid hoger, omdat de studenten die via de OU schakelen niet in deze analyse zijn opgenomen.
5. Ruim de helft van het aantal schakelstudenten is in het bezit van een hbo-diploma, gemiddeld 24% heeft een wo-diploma, gemiddeld 14% een buitenlands diploma. Van een deel is het diploma anders of onbekend.
6. Ruim driekwart van alle schakelstudenten stroomt door naar een master. Daarvan behaalt gemiddeld 82% het masterdiploma.
7. Het afstudeerrendement van schakelstudenten in de master is licht hoger dan van niet-schakelstudenten (zie onderstaande tabel).

---

<sup>8</sup> Gebaseerd op data verzorgd door de UvA afdeling Strategie en Informatie. Interactieve versie: [Workbook schakelinschrijvingen](#) en [Workbook masterinstroom met en zonder schakeltraject](#). Platte versie: zie bijlage 4.

De werkgroep maakt een kanttekening over de compleetheid van de uit SIS verzamelde data. Studenten kunnen tot en met studiejaar '18/'19 op twee manieren ingeschreven worden: via Studielink als bachelorstudent (type schakelaar) en als contractstudent. In de categorie contractstudent is niet altijd onderscheid gemaakt tussen schakelaars en overige contractstudenten. Schakelstudenten worden niet altijd in SIS geregistreerd, omdat zij bijvoorbeeld het schakelprogramma aan de OU volgen of de opleiding ervoor gekozen heeft studenten niet te registreren. Studenten die tijdens hun hbo-bachelor schakelen staan logischerwijs niet in SIS. Studenten die tijdens hun UvA-bachelor schakelen zijn niet als dusdanig geoormerkt, maar volgen het schakelprogramma vanuit hun reguliere inschrijving.



Tabel 4. Nominaal plus één' rendement voor de éénjarige masters voor de hbo- en de Wo-instroom.

	Cohort		% Diploma na 2 jaar	
	hbo	Wo	hbo	Wo
<b>10/11</b>	427	2271	84	76
<b>11/12</b>	514	2497	67	76
<b>12/13</b>	355	2563	82	72
<b>13/14</b>	270	2912	87	75
<b>14/15</b>	347	2661	81	76
<b>15/16</b>	393	2662	84	78

bron 1cHO / UvAdata

1. Aangenomen is dat alle Ma instroom met hoogste vooropleiding = hbo een of ander schakeltraject hebben doorlopen. Studenten die een schakeltraject niet afronden zitten niet in deze gegevens.

## 2.4 Kosten-batenanalyse

### Vergoedingen schakelprogramma's

In het verleden ontvingen de faculteiten via het UvA-allocatiemodel een vergoeding voor de door schakelstudenten behaalde studiepunten. Na wijziging in de rijksbijdrage is het UvA-allocatiemodel aangepast en bestaan de schakelinkomsten voor de faculteiten uit vergoedingen die de schakelstudenten zelf voor het schakelprogramma betalen. Een schakelstudent is de UvA sinds studiejaar 2017-2018 een vergoeding verschuldigd ter hoogte van een bedrag per studiepunt dat naar rato van het wettelijk collegegeld wordt vastgesteld, met een maximum van eenmaal het wettelijk collegegeld. Voor collegejaar 2017-2018 was dit € 33,43 per EC (met een maximum van € 2.006). Via het UvA allocatiemodel krijgen de faculteiten voor alle studenten die een schakelprogramma tot 30 EC volgen een budget ter grootte van de helft van het wettelijk collegegeld. Voor alle programma's groter dan 30 EC ontvangt de faculteit één op één de betaalde schakelvergoeding van de student. Zie tabel 5.

Tabel 5. Vergoeding schakelonderwijs voor faculteiten via UvA allocatiemodel bij schakelen na hbo- of wo-bachelor (collegejaar 2017-2018)

	Vergoeding
<b>Schakelprogramma tot 30 EC</b>	€1003
<b>Schakelprogramma groter dan 30 EC</b>	€1003-€2006*
<b>Schakelprogramma 60 EC</b>	€2006

\*Afhankelijk van het aantal EC. € 33,43 per EC (met een maximum van € 2.006)

Als UvA-bachelorstudenten tijdens hun reguliere bachelorinschrijving extra vakken volgen, ontvangen faculteiten studiepuntenbesteding voor de behaalde studiepunten. Faculteiten krijgen in 2017-2018 via het UvA-allocatiemodel een studiepuntenbesteding van €94,84 per studiepunt bij een bestedingsfactor van 1. Deze factor verschilt per faculteit. Met een bestedingsfactor van 1 krijgen faculteiten €2.834 voor 30EC en €5.669 voor 60EC. Zie tabel 6.

Tabel 6. Vergoeding schakelonderwijs voor faculteiten via UvA-allocatiemodel bij schakelen tijdens UvA-bachelor (collegejaar 2017-2018)

	Vergoeding
<b>Schakelprogramma 30 EC*</b>	€2834
<b>Schakelprogramma 60 EC*</b>	€5669

\* 94.34€ per EC. Bekostigingsfactor van 1.

Bij schakelonderwijs gedurende een hbo-bachelor (doorstroom minor) bestaan meerdere individuele vergoedingsafspraken. Bij bepaalde opleidingen sluit men aan bij de regeling van het samenwerkingsverband tussen onderwijsinstellingen uit het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen (Kies op maat, KOM). Deze vergoeding bedraagt €70 per EC.<sup>9</sup> Faculteiten krijgen naast deze vergoeding geen studiepuntbekostiging vanuit de UvA. Zie tabel 7. Bij andere opleidingen zijn hbo-studenten bij de UvA als bijvakstudent ingeschreven. De faculteit ontvangt in deze gevallen studiepuntbekostiging voor de behaalde studiepunten vanuit de centrale middelen. De UvA krijgt in geval van bijvak inschrijving van hbo'ers geen inkomsten.

Tabel 7. Vergoeding voor schakelonderwijs door hbo-instellingen voor faculteiten bij schakelen tijdens hbo-bachelor aangesloten bij KOM-regeling (collegejaar 2017-2018)

	Vergoeding
<b>Schakelprogramma 30 EC*</b>	€2100
<b>Regulieronderwijs 60 EC*</b>	€4200

\* 70€ per EC

Tabel 8. Overzicht vergoedingen voor schakelonderwijs voor faculteiten bij schakelen (collegejaar 2017-2018)

	Na hbo- of wo-bachelor*	Tijdens UvA bachelor^	Tijdens hbo bachelor aangesloten bij KOM-regeling#
<b>Schakelprogramma tot 30 EC</b>	€1003	Max. €2834	Max. €2100
<b>Schakelprogramma tot 60 EC</b>	Max. €2006	Max. €5669	Max. €4200

\* Wettelijk vastgestelde schakelvergoeding (€ 33,43 per EC)

^ Op basis van UvA allocatiemodel (94.34€ per EC, bekostigingsfactor van 1)

# Op basis van de KOM-regeling (70€ per EC)

### Opbrengsten master

Voor een compleet beeld van de kosten-batenanalyse van de schakelprogramma's is ook de doorstroom naar een UvA-masteropleiding in beschouwing genomen. Bij een succesvolle doorstroom naar een master valt de student in de meeste gevallen weer binnen de definitie van een bekostigde student in het rijksbijdrage verdeelmodel. Hierdoor ontvangt de UvA de reguliere rijksbijdrage voor de student en de faculteit ontvangt middelen via het UvA-allocatiemodel voor de prestaties van de student, te weten studiepunt- en diplomabekostiging. Wanneer het vergroten van

<sup>9</sup> <https://www.kiesopmaat.nl/voor-instellingen/themas/financiele-stromen/>

de instroom in de master een doelstelling is, kan een schakelprogramma als een investering worden gezien. Bij andere doelstellingen, zoals het stimuleren van doorstroom hbo naar wo, het vergroten van de diversiteit in de master, etc. geldt dit niet. Met name bij selectieve masteropleidingen en voldoende reguliere instroom is het vergroten van de instroom geen doel van een schakelprogramma en kan het dus niet als een investering in de masters worden gezien.

### Kosten structurele schakelprogramma's

In de centrale administratie worden de kosten per schakelprogramma niet apart geregistreerd. Het vaststellen van de kosten van een schakelprogramma is daarom niet eenvoudig. Aan faculteiten is gevraagd een inschatting van de kosten van een structureel schakelprogramma te maken. De faculteiten geven aan dat de overige kosten (ondersteunend personeel en materiële kosten) voor schakelprogramma's moeilijk in te schatten zijn. De docentkosten voor schakelprogramma's worden ingeschat tussen de € 0 - € 100 per studiepunt, variërend van een programma dat geheel bestaat uit aanschuifonderwijs tot een geheel afzonderlijk programma. Het is hoogst uitzonderlijk dat een structureel programma geheel bestaat uit aanschuifonderwijs.

Daarnaast hebben opleidingen te maken met de doorbelasting voor de kosten voor de vaste dienstverlening (een interne UvA-verrekening). Binnen de UvA bedragen deze zogenaamde studentgebonden kosten ca. € 1.000 per ingeschreven student, waarbij men uitgaat van alle ingeschreven studenten op 1 oktober van het betreffende collegejaar. Een deel van de opleidingen die schakelprogramma's aanbieden, draagt dit bedrag momenteel nog niet af, omdat zij schakelstudenten als contractant inschrijven.

Tabel 9. Indicatie van kosten voor schakelprogramma's

	30 EC	60 EC
Range van €0-€100 per studiepunt*	€0-€3000**	€0-€6000**
Studentgebonden kosten <sup>#</sup>	ca. € 1.000	ca. € 1.000
Overige kosten	Pm	Pm

\* Indicatief op basis van globale doorrekening

\*\*De docentkosten voor aanschuifonderwijs zijn op 0€ gezet. Een structureel schakelprogramma dat geheel uit aanschuifonderwijs bestaat, komt alleen bij FGw voor i.v.m. het geringe aantal schakelstudenten.

<sup>#</sup>per ingeschreven student ingeschreven op 1 oktober.

### Tekort

Op basis van de indicatieve berekeningen varieert het verschil tussen de vergoeding voor structurele schakeltrajecten waarvoor de opleiding een vergoeding ontvangt via het UvA allocatiemodel en de docentkosten tussen de 0€ tot 4000€ per student. Als de studentgebonden kosten afgedragen worden is het verschil ca.€1000 hoger: in een range van 1000€ tot 5000€ per student. Enkele opleidingen hebben aangegeven dat de situatie niet langer houdbaar is en dat zij, tot hun grote spijt, geen schakelprogramma's meer kunnen aanbieden.

## 2.5 Conclusies op basis van de analyses

Binnen de UvA is een groot en gevarieerd aanbod aan schakelprogramma's, veelal afwijkend van het huidige UvA-beleid. Niet alle faculteiten kunnen uit de voeten met het huidige UvA-schakelbeleid. De grootste deviatie ligt op het gebied van de omvang van het programma en de vorm van het onderwijs. Ongeveer de helft van de opleidingen die structurele schakelprogramma's aanbiedt, vindt 30 EC-programma's te weinig voor het wegwerken van deficiënties van studenten met een nauw verwante vooropleiding. Een belangrijke reden hiervoor is dat de hbo-bachelors veelal zeer praktisch van aard zijn en hbo-studenten ook op het gebied van academische vaardigheden, zoals methoden & technieken en academisch schrijven, deficiënties hebben. Dit betekent dat er zowel op vakinhoudelijk als op het gebied van academische vaardigheden deficiënties weggewerkt moeten worden. Dit vereist in veel gevallen een programma dat veel groter is dan 30 EC. Daarnaast kunnen eisen vanuit de arbeidsmarkt of een beroepsvereniging (i.v.m. beroepsregistraties) ook aanleiding zijn voor een groter schakelprogramma.

De opleidingen kunnen veelal ook niet uit de voeten met de beleidslijn om apart schakelonderwijs in plaats van aanschuifonderwijs te organiseren. Het aanbieden van alleen maar apart onderwijs naast het reguliere bacheloronderwijs is niet voor alle opleidingen haalbaar. Tevens acht men dit ook niet altijd nodig; delen van het schakelonderwijs kunnen heel goed in de vorm van aanschuifonderwijs worden aangeboden.

In bijna alle gevallen zijn de kosten van schakelprogramma's hoger dan de vergoedingen voor schakelprogramma's. De belangrijkste oorzaak is het uitblijven van een adequate externe bekostiging. Financiering op basis van alleen het wettelijk collegegeld is ontoereikend om de schakelprogramma's te kunnen bekostigen. Het blijft daardoor financieel onaantrekkelijk voor opleidingen om schakelprogramma's aan te (blijven) bieden. Daarbij komt dat opleidingen – bij inschrijving als bachelorstudent – ook studentgebonden kosten moeten betalen. Het afdragen van deze kosten betekent in de praktijk dat er nauwelijks budget overblijft voor het schakelonderwijs. Dit is veel opleidingen een doorn in het oog.

Bij enkele schakelprogramma's wordt het verlies beperkt door een beperking van de instroom (door hoge toelatingseisen te hanteren), het aanbieden van aanschuifonderwijs, zelfstudievakken – bijvoorbeeld via MOOCS – of een beperkt aanbod aan schakelvakken. Zodra de faculteiten de schakelstudenten meer ondersteuning bieden in de vorm van aparte groepen en op de doelgroep toegespitste vakken, zijn de kosten vele malen hoger dan de vergoeding. Enkele opleidingen hebben aangegeven dat de situatie niet langer houdbaar is en dat er, tot hun grote spijt, geen schakelprogramma's meer kunnen worden aangeboden.

Uit de cijfermatige analyse blijkt het aantal schakelaars aan de UvA niet afneemt, zelfs met 18% is gestegen. Alleen bij FGw is een grote afname in het aantal schakelstudenten zichtbaar. Verder kunnen we concluderen dat het rendement van de schakelstudenten goed is. Ruim driekwart van alle schakelstudenten stroomt door naar een master. Daarvan behaalt gemiddeld 82% het masterdiploma. Het afstudeerrendement van schakelstudenten in de master is licht hoger dan van niet-schakelstudenten. Hieruit leidt de werkgroep af dat de huidige, inhoudelijke invulling van

schakelprogramma's in grote lijnen succesvol is en een goede uitgangspositie biedt voor het nieuwe schakelbeleid.

### **‘Als jurist – en als mens - pluk je er zonder meer de vruchten van’**

Door het volgen van het schakelprogramma naar de master Staats- en Bestuursrecht aan de Uva heb ik naast de nodige vaardigheden die zo belangrijk voor de beroepspraktijk zijn, ook een stevige (wetenschappelijk) juridische basis. In de praktijk kwam het er op neer dat ik het schakelprogramma *tijdens* de opleiding hbo-Rechten volgde. Een bijkomend voordeel is dat je als student in relatief korte tijd kunt beginnen aan een master en behaal je tevens, na de afronding van je master, civiel effect.

In mijn huidige functie maak ik zowel gebruik van de communicatieve vaardigheden en andere soft-skills die ik tijdens de hbo-Rechten studie heb ontwikkeld en heb ik een grondige kennis nodig van en inzicht in het Nederlandse rechtssysteem en van de grondbeginselen en grondbegrippen die daarvan deel uitmaken. Het is ook belangrijk dat ik kritisch kan reflecteren op het recht en op de gemeentelijke regelgeving in het bijzonder. Ik moet vraagtekens kunnen plaatsen en daarna eventueel afwijkende antwoorden durven geven. Door de lessen aan de UvA heb ik ook de mogelijkheid gehad aan die vaardigheden te werken.

Ik kan hbo-Rechten studenten een dergelijk traject van harte aanbevelen. Het is wellicht wat zwaarder dan het reguliere programma, maar als jurist – en als mens - pluk je daar zonder meer de vruchten van.

Nick Steenhagen, hbo Rechten (HvA) → master Staats- en Bestuursrecht, cum laude

### 3 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de cijfermatige analyses en de gesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende faculteiten, concludeert de werkgroep dat a) er UvA-breed een groot draagvlak is voor het in stand houden van schakelprogramma's, maar b) het huidige beleid op punten moet worden aangepast. Opleidingen kunnen niet altijd uit de voeten met het huidige beleid en bovendien noopt de versoering in de bekostiging van de schakelprogramma's ook tot andere accenten in het beleid.

Naar aanleiding van bovenstaande conclusies doet de werkgroep onderstaande aanbevelingen over doelstellingen en kenmerken van schakelprogramma's.

#### 3.1 Voorstel UvA breed schakelbeleid

Het UvA brede schakelbeleid moet passen binnen de strategische en organisatorische doelstellingen en moet passen binnen vaststaande randvoorwaarden.

De UvA biedt schakelprogramma's aan vanuit de volgende strategische doelstellingen:

- Toegankelijkheid. Schakelprogramma's zijn bij uitstek geschikt om de toegankelijkheid van de master te verhogen. De UvA hecht eraan dat iedereen die de capaciteiten heeft om een universitaire masteropleiding te volgen, daarvoor aan de UvA de kans krijgt, ongeacht de aanvliegroute.<sup>10</sup>
- Diversiteit. Schakelstudenten dragen bij aan een verhoogde diversiteit binnen de masters. Middels schakelonderwijs komen in de master studenten vanuit verschillende disciplines bij elkaar. Schakelstudenten vanuit het hbo en vanuit een werkomgeving brengen bovendien (complementaire) ervaring mee vanuit de praktijk. Ten slotte stromen via de schakelprogramma's ondervertegenwoordigde groepen in. De UvA heeft in haar onderwijsvisie schakelstudenten dan ook aangewezen als een voor de universiteit belangrijke groep studenten die zij wil faciliteren.<sup>11</sup>
- Instroom. Naast de maatschappelijke strategische doelstellingen toegankelijkheid en diversiteit draagt de komst van schakelstudenten bij aan de instroom van masterstudenten en daarmee aan de vitaliteit van masteropleidingen.

#### 3.2 Financieel

Zoals hierboven reeds opgemerkt zijn de financiële middelen voor het aanbieden van schakelonderwijs beperkt. Het uitgangspunt voor het beleid is het schakelonderwijs gebonden blijft aan de wettelijk vastgestelde vergoeding. Een schakelstudent is de UvA sinds studiejaar 2017-2018 een vergoeding verschuldigd ter hoogte van een bedrag per studiepunt dat naar rato van het wettelijk collegegeld wordt vastgesteld, met een maximum van eenmaal het wettelijk collegegeld. Voor collegejaar 2017-2018 was dit € 33,43 per EC (met een maximum van € 2.006). Via het UvA allocatiemodel krijgen de faculteiten voor alle studenten die een schakelprogramma tot 30 EC volgen een budget ter grootte van de helft van het wettelijk collegegeld. Voor alle programma's groter dan 30 EC ontvangt de faculteit één op één de betaalde schakelvergoeding van de student.

---

<sup>10</sup> [Onderwijsvisie](#)

<sup>11</sup> [Onderwijsvisie](#)

## Aanbevelingen inrichting schakelprogramma's

Om de inkomsten en uitgaven voor het schakelonderwijs voor opleidingen zo veel mogelijk in balans te houden, doet de werkgroep de volgende aanbevelingen:

- Bied alleen in geval van beperkte deficiënties die binnen max. 60 EC kunnen worden weggewerkt schakelonderwijs aan. Om de kosten te beperken kan een opleiding alleen een schakelprogramma bieden in geval van beperkte deficiënties. In geval van grotere deficiënties kan gezocht worden naar andere mogelijkheden dan een schakelprogramma. Bekijk de mogelijkheid om studenten met een minder nauw verwante vooropleiding toe te laten tot het reguliere schakelprogramma als ze voorafgaand aan het schakelprogramma één of meer vakken hebben gedaan. Vakken voorafgaand aan het schakelprogramma vallen niet onder schakelonderwijs, maar onder contractonderwijs. In de gevallen waarin de vakken die buiten het reguliere schakelprogramma vallen niet als contractonderwijs worden aangeboden, of indien sprake is van grotere deficiënties, rest slechts -ter voorbereiding op een master- de mogelijkheid van inschrijving als student in een bacheloropleiding. Hiervoor geldt het instellingscollegegeld al eerder een bachelorgraad is behaald.
- Kijk kritisch naar de vormgeving van schakelprogramma's. De omvang van het schakelprogramma is logischerwijs van invloed op de kosten. Schakelprogramma's zijn bedoeld om deficiënties weg te werken om vervolgens de master succesvol te kunnen doorlopen. Het schakelprogramma is niet bedoeld om een hbo-diploma gelijk te trekken met een wo-bachelordiploma.
- Maak gebruik van de mogelijkheden van het aanbieden van schakelonderwijs middels zelfstudie en online-onderwijs. Diverse opleidingen hebben goede ervaringen met programma's die (deels) bestaan uit zelfstudie of online-onderwijs zoals MOOCs.
- Verken (opnieuw) inhoudelijke samenwerking binnen de faculteit, binnen de UvA, met andere universiteiten en hbo-instellingen. Het gezamenlijk aanbieden van vakken, zoals (een basisvak) methoden & technieken of academisch schrijven, kan de kosten van het schakelprogramma drukken. Deze samenwerking kan plaatsvinden tussen opleidingen, maar ook de mogelijkheden om samen te werken met andere universiteiten of hbo-instellingen kunnen (opnieuw) worden verkend.
- Verken de mogelijkheden van het invullen van de minor-ruimte van de bachelor. In samenwerking met een hbo-opleiding kan een schakelprogramma mogelijk aangeboden worden tijdens de minorruimte van de hbo-bachelor. Dit onderwijs kan door de hbo-instelling of de UvA opleiding worden verzorgd. Het voordeel daarvan is dat de kosten voor het aanbieden van de minor extern bekostigd kunnen worden middels de geldende afspraak (KOM-regeling). Deze bedraagt 70 euro per EC).
- Overweeg het schakelprogramma eenmaal aan te bieden tegen (het naar rato gedeelte van) het wettelijk collegegeld. Daarna dient de schakelstudent zich voor de volledige bachelor in te schrijven, hij/zij is dan instellingscollegegeld verschuldigd, dan wel (als de opleiding die mogelijkheid biedt), de vakken als contractstudent te volgen.
- Daarna is geen sprake meer van schakelonderwijs of schakelstudent, immers als wel sprake zou zijn van schakelstudent dan geldt het tarief voor schakelonderwijs. Beter is om hier te vermelden dat deze persoon

- Wees alert op oneigenlijk gebruik van het schakelprogramma vanuit eisen gesteld door de beroepsverenigingen. Het schakelprogramma is – zoals al eerder aangegeven – niet bedoeld om de inhoud van de wo-bachelor te evenaren, maar is gericht op het wegwerken van deficiënties om de beoogde master succesvol te doorlopen. Mogelijk bevat het schakelprogramma vakken die voor dit doel niet noodzakelijk zijn. Verken in dat geval andere wegen om studenten te laten voldoen aan de beroepseisen dan via het schakelprogramma.

### **Voorstel financiële compensatie vanuit centrale beleidsmiddelen**

Bovengenoemde maatregelen om de onderwijskosten te drukken, zullen naar alle waarschijnlijkheid niet voldoende zijn om de schakelprogramma's kostendekkend aan te bieden. Om bestaande schakelprogramma's te behouden en toekomstige te kunnen ontwikkelen, pleit de werkgroep voor een financiële tegemoetkoming uit de centrale beleidsmiddelen<sup>12</sup> aan opleidingen in de vorm van 1.000€ voor elke op 1 oktober ingeschreven schakelstudent.

## **3.3 Overige aanbevelingen**

### **Evaluatie**

De werkgroep adviseert na twee jaar het nieuwe schakelbeleid te evalueren. Het voorstel is een lichte evaluatie waarin wordt nagegaan of de opleidingen uit de voeten kunnen met het nieuwe schakelbeleid en een update van de cijfermatige analyse. Tevens is het voorstel om de uitkomsten van de lichte evaluatie op te nemen in de PBO-cyclus.

### **Communicatie**

Bij aanvang van het schakelprogramma moet het voor studenten duidelijk zijn wat de onderdelen zijn van het schakelprogramma en wat de doorstroommogelijkheden zijn. De werkgroep adviseert om de programma's en doorstroommogelijkheden op te nemen in de OER van de opleiding.

### **Inschrijfvorm**

Een meer administratief punt is dat schakelstudenten niet altijd als zodanig in de administratie zichtbaar zijn. Dit probleem lijkt opgelost met de afspraak over inschrijfvorm van schakelstudenten. De implementatie van deze afspraak zal echter nog wat voeten in aarde hebben. De aanbeveling is om dit proces vanuit Academische Zaken te begeleiden en via GALOP en CSA te monitoren.

---

<sup>12</sup> Op 1 oktober 2017 zijn 524 studenten als schakelstudenten ingeschreven.



## Nawoord

De werkgroep heeft met dit advies recht willen doen aan de meerwaarde die schakelprogramma's hebben. Het bieden van schakelprogramma's is belangrijk voor de toegankelijkheid van het hoger onderwijs, voor de diversiteit van de studentenpopulatie in de masters en voor een deel ook voor de vitaliteit van die masters. De werkgroep heeft ook in haar advies mee willen wegen dat schakelprogramma's vaak maatwerk vergen voor specifieke doelgroepen en de inhoudelijke overwegingen van de opleidingen daarbij leidend zijn.

Tegelijkertijd constateert de werkgroep dat de externe bekostiging van schakelprogramma's tekort schiet. Het ontbreken van voldoende bekostiging (in relatie tot regulier hoger onderwijs) kan ertoe leiden dat schakelprogramma's worden afgebouwd, versoberd of in het geheel niet (meer) worden aangeboden. In haar advies heeft de werkgroep diverse maatregelen voorgesteld om de programma's zo efficiënt mogelijk aan te bieden en ervoor te zorgen dat er vanuit de interne bekostiging een *incentive* is om schakelprogramma's aan te (blijven) bieden. De werkgroep wil met nadruk stellen dat de voorgestelde maatregelen absoluut onvoldoende zijn om in een adequate bekostiging te voorzien. De werkgroep adviseert het College van Bestuur dan ook met klem om – in samenspraak met de VSNU en andere universiteiten – dit probleem bij het ministerie van OCW nogmaals aan te kaarten en te blijven lobbyen voor een vorm van Rijksbekostiging voor schakelprogramma's. Het vertrekpunt voor een dergelijk lobby is dat ook de huidige regering het belang van de toegankelijkheid van ons hoger onderwijs tot een belangrijke doelstelling heeft benoemd. Daarbij heeft de minister van OCW aangegeven dat zij schakelprogramma's meeneemt in het nadenken over de bekostigingsherziening in het hoger onderwijs.<sup>13</sup>

---

<sup>13</sup> [Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Özdiil \(GroenLinks\) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 12 juli 2018.](#)

## Bijlage 1 Samenstelling werkgroep Schakelbeleid en plan van aanpak

De werkgroep heeft de volgende samenstelling:

- Hanneke Lips, beleidsmedewerker onderwijs, Faculteit der Geneeskunde, AMC-UvA
- Carlos Reijnen, onderwijsdirecteur, Faculteit der Geesteswetenschappen
- Sander van Triest, Associate programme director part-time MSc Accountancy & Control, Faculteit Economie en Bedrijfskunde
- Geerling Langenbach, opleidingsdirecteur bachelor, Faculteit der Tandheelkunde- ACTA
- Erna van Hest, directeur College POWL, Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, voorzitter
- Arthur Salomons, onderwijsdirecteur, Faculteit der Rechtsgeleerdheid
- Wim Kok, directeur Graduate School of Sciences, Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica
- Loraine Smith, Centrale Studentenraad
- Bram Jaarsma, Centrale Studentenraad
- Jacomijn Kerkman, senior controller Financiën, Planning & Control, Bestuursstaf
- Richt Dijkstra, controller Financiën, Planning & Control, Bestuursstaf
- Ellen Rijnders, senior jurist Juridische Zaken, Bestuursstaf
- Frank Zuijdam, hoofd Academische Zaken, Bestuursstaf
- Annemarie Tasseron, beleidsmedewerker Onderwijs Academische Zaken, Bestuursstaf, secretaris

Om tot een advies te komen is de werkgroep tussen februari en juli 2018 vijf keer bijeengekomen waaronder één bijeenkomst met diverse genodigden uit de faculteiten. Vervolgens heeft de werkgroep dit reflectierapport in twee schriftelijke rondes van commentaar voorzien.

Voor het vervullen van de opdracht worden door de werkgroep de volgende activiteiten ontplooid:

- Samenvatten van het huidige beleid en de doelstellingen van de UvA ten aanzien van het schakelbeleid (door de afdeling Academische Zaken).
- Het beschrijven van de verschillende modaliteiten binnen de UvA (door de leden van de werkgroep)
- Een maken van een cijfermatige analyse van de schakelprogramma's (door de afdeling Strategie & Informatie)
- Het maken van een nadere, indicatieve financiële analyse van de schakelprogramma's en het uitwerken van mogelijke scenario's voor de bekostiging (door de afdeling FP&C)
- Deskresearch naar landelijke ontwikkelingen en *good practices* (door de afdeling Academische Zaken).
- Organiseren van een workshop met betrokkenen bij schakelprogramma's voor bespreken knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen.
- Diverse bijeenkomsten met de werkgroep om analyses te bespreken en het toekomstig beleidskader te definiëren.

## Bijlage 2, Besluit CvB Schakelprogramma's\_2010cb0176



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

EXTRACT UIT HET BOEK VAN BESLUITEN VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR

Amsterdam, 24 juni 2010

onderwerp Schakeltrajecten UvA

nr. 2010cb0176

HET COLLEGE VAN BESTUUR VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM;

gezien:

- het gestelde in de notitie Schakeltrajecten UvA;


gelet op:

- de aangedragen argumenten in de notitie Schakeltrajecten UvA;

**BESLUIT:**

1. de notitie Schakeltrajecten vast te stellen;
2. via het CBO de faculteiten te verzoeken om voorstellen over de inrichting van hun schakelonderwijs vanaf studiejaar 2011 - 2012.

Het College van Bestuur,



dr. K. van der Toorn,  
voorzitter



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

*Bestuursstaf*

## Schakelprogramma's aan de UvA

Schakelen is tijdverlies.

Het doet zich voor wanneer een student *wel* het gewenste niveau maar *niet* precies de juiste vakken of competenties (zoals academische vaardigheden) bezit om toegelaten te worden tot de (master)-opleiding van zijn keuze.

Het voorkómen van onnodig tijdverlies in de studieloopbaan behoort tot de kern van het UvA onderwijsbeleid en is één van de drijfveren achter de intensieve samenwerking met de HvA. Als grootste universiteit van Nederland heeft de UvA een breed opleidingsaanbod waarin elke student kan worden geholpen om een op zijn talenten afgestemde optimale leerroute te volgen. Daar hoort een aanbod van schakelonderwijs (deficiëntieonderwijs) bij dat zich in zijn vorm richt op het zo snel mogelijk overbruggen van het inhoudelijk verschil.

Op dit moment staan circa 1400 studenten met een hbo-vooropleiding, 500 met een wo-vooropleiding en 50 studenten met een andersoortige opleidingsachtergrond bij de UvA ingeschreven voor schakelonderwijs.

De wijziging van het rijksbijdragemodel per 2011, welke ten nadele van het deficiëntieonderwijs uitvalt, is een goede aanleiding om het totale palet van dit onderwijsaanbod tegen het licht te houden. Om die reden stond ook in de Kaderbrief van 2009 dat de studiepunten behaald in het kader van een schakelprogramma niet langer zullen meetellen voor de studiepuntenbekostiging.

Ten tijde van de review van het allocatiemodel (die in de Kaderbrief 2009 zijn weerslag vond) werd geschat dat de UvA op dat moment ruim 2 miljoen per jaar toelagde op de externe bekostiging van de premasterprogramma's en dat dit met het verdwijnen van de component "eerstejaars" uit het rijksbijdragemodel zou oplopen tot bijna 5 miljoen.

In de aanloop daar naartoe heeft de Werkgroep Amsterdams Schakelprogramma onder voorzitterschap van prof. mr. C.E. du Perron voorstellen gedaan, welke in het CBO van 17 december 2009 zijn besproken. Het CBO onderschreef de voorstellen. Sindsdien worden deze uitgewerkt en is het onderwerp enkele malen teruggeweest in het CBO, mede in het licht van de wet Versterking besturing. De gewenste aanpassingen van de schakelprogramma's zijn om die reden gepland voor september 2011.

Deze notitie geeft weer op welke wijze de schakeltrajecten praktisch vorm kunnen krijgen in het licht van de eerdere notitie van de werkgroep Du Perron en gelet op de recente ontwikkelingen in wetgeving. Daarbij dienen nog enkele keuzes te worden gemaakt (paragraaf 5).

### 1 Beleidsuitgangspunten

De UvA wil, ten aanzien van het deficiëntieonderwijs:

1. studenten optimaal ondersteunen in hun ambitie een bij hun talent passende masteropleiding af te ronden met zo min mogelijk tijdverlies;
2. de nauwe samenwerking met de HvA benutten om dit ook voor hbo-bachelors mogelijk te maken;
3. het aanbod zo goed mogelijk laten aansluiten op de deficiënties, door aparte schakelprogramma's aan te bieden (en de student niet aan zichzelf over te laten in aanschuifonderwijs);
4. de kosten zo min mogelijk afwentelen op de reguliere opleidingsprogramma's.

Daarbij is een gegeven de in de strategische agenda *Het hoogste goed* opgenomen afspraak tussen de minister van OCW, VSNU en HBO-raad dat studenten in het bezit van een bachelordiploma ten



## UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

### *Bestuursstaf*

behoefte van toelating tot een masteropleiding een beperkte deficiëntie kunnen wegwerken: (a) voor een tarief dat niet hoger is dan het wettelijk collegegeld en (b) desgewenst met behoud van hun rechten op studiefinanciering/ov-jaarkaart, door zich in te schrijven als bachelorstudent.

#### *Definitie 'beperkte deficiëntie'*

Op basis van een tarief dat gelijk is aan het wettelijk collegegeldtarief kunnen, blijkens de conclusies van de werkgroep Du Perron, programma's tot hooguit 30 ec kostendekkend aangeboden worden. Deze constatering betekent dat voor de UvA de term 'beperkte deficiëntie' in de sectorafpraak een deficiëntie van maximaal 30 ec betreft. Hiermee wordt recht gedaan aan het uitgangspunt om de kosten van het schakelonderwijs zo min mogelijk op de eerste geldstroom af te wentelen. Deze interpretatie is naar ons oordeel niet strijdig met de gemaakte bestuurlijke afspraken. Meer dan een half jaar studie is niet 'beperkt'.

#### *Kosten van een schakelprogramma*

De werkgroep Du Perron maakte een analyse van de kosten van de huidige schakelprogramma's en berekende dat een programma van 30 ec gegeven kan worden voor € 1600 op basis van een voorbereidingsnorm van 2,5 uur per docentcontactuur, indien de volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor de kostenberekening:

- minimum groepsgrootte 25 studenten;
- (gemiddeld) 34 uur les voor een 6 ec vak;
- geen doorbelasting van kosten studentenvoorzieningen voor deze studenten.

Op basis van deze berekening zijn de beleidsuitgangspunten haalbaar, mits de faculteit het dóórgaan van een programma mag laten afhangen van voldoende deelname.

#### *Toelating en inschrijving*

Studenten ontvangen een toelatingsbewijs voor een schakelprogramma op basis van een reeds behaald bachelordiploma. Zij zijn zichtbaar in de administratie, net als nu aan de UvA het geval is.

Inschrijving kan geschieden:

- in een aanpalende bachelor van de UvA, opdat de student eventuele stufirechten behoudt, of
- als contractant.

#### *Tarieven*

Bij inschrijving in een bacheloropleiding geldt voor de schakelstudent het instellingscollegegeld, omdat het zijn tweede ba-opleiding is. Voor deficiëntieprogramma's tot 30 ec zal de UvA, gelet op de sectorafpraak, een tarief hanteren dat maximaal gelijk is aan het wettelijk collegegeld<sup>1</sup>. Voor deficiëntieprogramma's tussen de 31 en 60 ec kan een kostendekkend tarief per programma – eventueel in de vorm van een tarief per ec – worden vastgesteld.

Om de administratie beheersbaar te houden, is het wenselijk niet te veel verschillende tarieven te hanteren en te volstaan met gemiddelde kostendekkendheid in plaats van kostendekkendheid per individueel programma.

In paragraaf 4 staat beschreven hoe de bekostiging van de faculteiten zal zijn voor het deficiëntie-onderwijs.

#### *Toegang tot onderwijs op basis van inschrijving als bachelorstudent*

Het is de bedoeling dat schakelstudenten alleen het vastgestelde programma volgen waarvoor ze zich hebben ingeschreven: extra studiepunten worden niet gefinancierd. Schakelstudenten zijn administratief bekend op basis van het verkregen bewijs van toelating en op basis van de gemarkeerde inschrijving<sup>2</sup>. De opleidingen zijn daarmee in staat te bewaken dat de student alleen het programma volgt waarvoor hij is ingeschreven.

<sup>1</sup> bij zeer beperkte deficiënties zal een tarief per ec gelden, zoals dat ook voor open UvA colleges geheven wordt  
<sup>2</sup> er wordt vanuit gegaan dat deze markering ook in het ontwerp van SIS UvA is opgenomen



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

*Bestuursstaf*

Gelet op wet- en regelgeving kan echter niet formeel uitgesloten worden dat schakelstudenten op basis van hun inschrijving als bachelorstudent ook andere modules uit het bacheloraanbod volgen. Voorwaarde voor het slagen van de schakelprogramma's is dat de programmering en aansluiting op de masteropleiding voor studenten zo gunstig is dat zij geen noodzaak of zelfs mogelijkheid zien extra vakken te volgen<sup>3</sup>. Immers, voorkómen van tijdverlies is een belangrijk doel; alle partijen zijn gebaat bij snelle instroom in een masteropleiding.

#### *Doorstroom vanuit de HvA*

De faculteiten maken met de HvA afspraken over de invulling van doorstroomminors voor de hbo-bacheloropleidingen, zodat studenten die daarna willen doorstromen naar een masterprogramma van de UvA, al kunnen toewerken naar een deficiëntie van maximaal 30 ec. Bevordert wordt dat HvA-studenten die willen doorstromen naar een masteropleiding hun doorstroomminor volgen in het derde studiejaar. Dat geeft hun alvast zicht op de realiteit van hun master-ambitie en maakt het mogelijk dat succesvolle minorstudenten van de HvA de resterende deficiëntie in hun vierde studiejaar wegwerken, waardoor zij na hun HvA-bachelor rechtstreeks kunnen instromen in de UvA-master. Daartoe moeten apart afspraken worden gemaakt. Hiermee wordt invulling gegeven aan de nauwe samenwerking met de HvA en wordt recht gedaan aan het uitgangspunt dat talentvolle studenten ondersteund worden in hun ambitie een masteropleiding af te ronden met zo min mogelijk tijdverlies.

## 2 Kenmerken voor schakelonderwijs met ingang van cursusjaar 2011-2012

#### *Programmamenmerken algemeen*

Het betreft in alle gevallen specifiek op schakelstudenten afgestemde programma's. Net als gewone opleidingen, dienen zij door het College gefiatteerd te zijn. Een voorwaarde voor inschrijving in een schakelprogramma is altijd een bewijs van toelating van de decaan voor dat specifieke programma. Toelating en inschrijving zijn bedoeld voor dit programma. Het is zaak het schakelprogramma zodanig in te richten, dat alles gericht is op snelle instroom in een masteropleiding, waardoor het volgen van extra vakken niet aantrekkelijk is, of via bijvoorbeeld het formuleren van ingangseisen<sup>4</sup> bemoeilijkt wordt. Te denken valt bijvoorbeeld aan het programmeren van programma's tot 30 ec binnen 1 semester of zelfs een zomer, waarna meteen toegang tot de master wordt verleend.

#### *Programma's tot en met 30 ec (beperkte deficiëntie)*

Studenten met een beperkte deficiëntie van maximaal 30 ec kunnen een speciaal op deze doelgroep gericht schakelprogramma van maximaal 30 ec volgen tegen een bedrag dat gelijk is aan het wettelijk collegegeld. De studenten worden op basis van een bewijs van toelating, ingeschreven als bachelorstudent, zodat zij eventuele rechten op studiefinanciering houden. Als het schakelprogramma wordt aangeboden in een gecomprimeerde vorm, buiten de reguliere onderwijsperiodes, bijvoorbeeld als summer course, worden studenten echter als contractant ingeschreven. Ook dan betalen zij een bedrag ter hoogte van het wettelijk collegegeldtarief.

De faculteit kan het programma zelf vormgeven als summer school of anderszins, mits daarbij het hoofdoel, namelijk een snelle doorstroom naar de master, in acht wordt genomen. De faculteit toont middels een overgelegde kostenberekening conform een aan te reiken format, aan dat haar programma's ook voor dit bedrag kostendekkend (marginale kosten<sup>5</sup>) kunnen worden gegeven.

<sup>3</sup> Als men incidenteel een extra vak volgt door aan te schuiven bij een hoorcollege dat toch al wordt gegeven, dan veroorzaakt dat ook amper extra kosten voor de faculteit

<sup>4</sup> Daarbij moet erop gelet worden dat ingangseisen alleen inhoudelijk mogen zijn of betrekking hebben op de capaciteit, i.e. wie voorrang heeft.

<sup>5</sup> Uitgangspunt van het format voor deze kostenberekening zal zijn dat voor de schakelstudenten géén afdracht aan studentenvoorzieningen zal worden gevraagd en dat algemene kosten van de faculteit, zoals faculteitsbureau of bibliotheek, er niet hoger door worden; dus alleen kosten worden meegenomen die werkelijk extra kosten van het programma zijn. Voor lessen buiten de normale collegeweken (dus summer courses) zal BOL een



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

*Bestuursstaf*

#### *Programma's tussen 31 en 60 ec*

Deficiëntieprogramma's met een omvang tussen 31 en 60 ec duren maximaal een jaar en worden tegen kostendekkend tarief aangeboden. Faculteiten richten dit programma zelf in, als apart programma en niet als aanschuifonderwijs. Zij streven ernaar, de kosten van het programma (berekend zoals in voetnoot 5) te beperken tot driemaal het wettelijk collegegeld of minder. Uit de berekeningen van de werkgroep Du Perron voor de bestaande schakelprogramma's blijkt dat dit goed moet kunnen, indien de faculteit de groeps grootte kan sturen. Deze studenten worden op basis van een bewijs van toelating van de decaan ingeschreven als bachelorstudent, zodat zij eventuele rechten op studiefinanciering behouden. Het tarief wordt als instellingscollegegeld geheven.

De faculteit geeft in een kostenberekening die is opgesteld volgens een aan te rekenen format, aan voor welk bedrag het programma kostendekkend (marginale kosten) kan worden aangeboden. In beginsel wordt gestreefd om het aantal in de UvA gehanteerde tarieven te beperken tot twee- en driemaal het wettelijk collegegeld.

#### *Daar van het schakelprogramma*

Schakelprogramma's die op een bachelorinschrijving toegankelijk zijn, zijn weliswaar gericht op snelle doorstroming in de master, maar niet op concentratie van het gehele programma in één semester. De reden is eenvoudig: de inkomsten, indien vallend onder de bepalingen voor collegegeld, zijn vanwege de mogelijkheid van restitutie tijdevenredig en niet intensiteit-evenredig. Een compacter programma kost evenveel maar genereert minder collegegeld. Juist om die reden wordt geadviseerd korte schakelprogramma's als contractonderwijs aan te bieden tegen een prijs per ec, tot een maximum van ongeveer € 1700 (indien het een 'beperkte deficiëntie' betreft).

#### *Meer dan 60 ec aan deficiënties*

Studenten die een programma van meer dan 60 ec zouden moeten volgen om toegelaten te kunnen worden tot een masteropleiding, dienen het normale bachelordiploma te halen dat toegang geeft tot de master van hun keuze. Hun eerdere bachelor zou aanleiding kunnen zijn tot bepaalde vrijstellingen daarin. Deze studenten worden ingeschreven als gewone bachelorstudent tegen het jaarlijks vast te stellen instellingscollegegeld voor het volgen van een tweede bachelor. Zij staan administratief niet te boek als schakelstudent en draaien mee in de reguliere onderwijsbekostiging. We spreken in dit geval ook niet meer van 'schakelen'. Het is immers in het belang van de faculteit om zulke studenten daadwerkelijk aan een tweede bachelordiploma in plaats van alleen een specifiek toelatingsbewijs tot de master te helpen, anders benadelen zij haar studierendement.

#### *HvA-doorstroomprogramma's*

Met de HvA worden doorstroomprogramma's van maximaal 60 ec ontwikkeld, die voor 30 ec steunen op de minorkeuze binnen de HvA (en daar gefinancierd worden) en voor maximaal 30 ec op een schakelprogramma zoals bedoeld onder *Programma's tot en met 30 ec*. De ec's die nog gevolgd moeten worden na de minor kunnen ook aansluitend (zomer) of parallel aan het vierde bachelorjaar gevolgd worden. Deze vorm van doorstroom zonder vertraging zou op grotere schaal een bijzonder kenmerk kunnen zijn van studeren aan de HvA-UvA-combinatie.

### **3 Jaarlijkse screening en tariefbepaling schakelprogramma's**

---

gereduceerd zaaltarief rekenen, omdat de vaste lasten van de zalen reeds gedekt zijn. Ten slotte heeft de faculteit de mogelijkheid de toelating zo te reguleren dat een efficiënte groeps grootte ontstaat. Met deze maatregelen kan van de faculteiten redelijkerwijs gevraagd worden een programma tot 30 EC te ontwerpen dat tegen wettelijk collegegeld (€ 1672 ofwel € 56 per EC) te geven is.



## UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

### *Bestuursstaf*

Faculteiten leggen jaarlijks in oktober hun programmavoorstellen voor het volgende studiejaar (inclusief begroting volgens model) ter fiatting voor aan het College. Om een actueel beeld van de samenwerkingsafspraken met de HvA te houden, wordt de faculteiten tevens gevraagd de afspraken met de HvA over doorstroomminors en het wegwerken van beperkte deficiënties in het vierde studiejaar van de HvA, daarin op te nemen.

Het College toetst de voorstellen aan het UvA-beleid en aan de bovengenoemde uitgangspunten, en bepaalt welke tarieven er gehanteerd gaan worden (formeel vast te stellen in het Inschrijvingsbesluit). Slechts in uitzonderingsgevallen zal het College een voorstel voor een programma dat bestaat uit aanschuifonderwijs fiatteren. Voorwaarde is dat de argumentatie zowel onderwijskundig als in termen van kosten-batenanalyse overtuigend is. Deze uitzonderingsmogelijkheid is bedoeld voor situaties waar de belangstelling te gering is om een apart schakelprogramma met een efficiënte groeps grootte te realiseren en de graduate school toch graag instroom van studenten met een deficiënte vooropleiding mogelijk wil maken.

#### 4 Bekostiging van de faculteiten voor deficiëntieonderwijs

Het allocatiemodel wordt zo gewijzigd dat de faculteiten rechtstreeks het tarief ontvangen dat hun schakelaars betalen. De schakelaars worden aangevinkt in (I)SIS en alle door hen behaalde studiepunten worden uitgesloten van het allocatiemodel voor het reguliere onderwijs. Dit geldt zowel voor de schakelaars tot 30 ec als die van 31-60 ec. Meer dan 60 ec komt niet voor omdat die studenten als gewone bachelors worden beschouwd, op weg naar hun tweede graad.

In het geval van inschrijving in de bachelor wordt de vergoeding net als nu achteraf verstrekt. Dat wil zeggen dat de faculteiten in 2012 in hun budget vanuit het allocatiemodel nog de in studiepunten gemeten prestaties van de schakelaars van het jaar 2010-2011 vergoed krijgen. In 2013 ontvangen zij het doorgeschoven (wettelijk of instellings-)collegegeld dat de schakelaars van 2011-2012 aan het begin of in de loop van hun studiejaar feitelijk hebben betaald (minus restituties).

Voor summer courses die als contractonderwijs worden gegeven geldt dat de faculteit de fee ervan direct zelf opstrijkt, zoals ook nu het geval is.

Bij deze aangepaste bekostiging passen een paar opmerkingen:

- Faculteiten ontvangen het collegegeld, ongeacht de prestaties van de student, dit in afwijking van het reguliere onderwijs waarvoor zij slechts bij gebleken succes bekostiging ontvangen. De inkomstzekerheid van de schakelprogramma's is dus groter.
- Daardoor, en door het niet belasten met kosten van studentenvoorzieningen en facultaire voorzieningen, kunnen de programma's een ruimschoots lagere prijs hebben dan 30 maal de studiepuntprijs uit het allocatiemodel.
- Verder moeten faculteiten een onderlinge verrekening afspreken indien een schakelprogramma ook een vak uit een andere faculteit zou omvatten, nu deze verrekening niet automatisch via studiepunten verloopt.

#### 5 Enkele nog te maken afwegingen

De wet kent situaties waarin een student wordt vrijgesteld van betaling van collegegeld en toch recht op inschrijving heeft. In het aangepaste stelsel zou de faculteit dus inkomsten mislopen en wel onderwijs moeten geven. Deze paragraaf bevat daarvan een analyse.

*Is het voor een student mogelijk om via een bbc<sup>6</sup> aan een schakelprogramma deel te nemen?*

De student die zich als bachelor inschrijft voor een schakelprogramma, maar tegelijk elders nog staat ingeschreven, is vrijgesteld van collegegeld. Aan de student die zijn bachelorgraad nog niet heeft, kan

<sup>6</sup> bbc = bewijs (elders) betaald collegegeld





UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

*Bestuursstaf*

nog geen hoog instellingstarief worden gevraagd. In beide gevallen mist de faculteit dekking voor de kosten.

Studenten krijgen echter alleen een toelatingsbewijs voor de speciale schakelprogramma's op basis van een reeds behaalde bachelorgraad.

En wat betreft de student die nog elders staat ingeschreven (en daar dus een opleiding volgt), is dat moeilijk verenigbaar met de intentie om zo snel mogelijk naar een master door te stromen; toelating tot het schakelprogramma zal daarom als voorwaarde een reeds behaalde bachelorgraad moeten stellen. Het voorstel is er immers op gericht dat studenten zich inschrijven voor een speciaal programma, omdat dat veel gunstiger (want sneller en doelgerichter) voor hen is dan het reguliere bachelorprogramma. Ze winnen daar tijd mee, en tijdwinst betekent uiteindelijk ook financieel voordeel.

Randvoorwaarde voor het welslagen is dus wel dat er speciale programma's worden gemaakt die een snelle doorstroom mogelijk maken en speciaal op een doelgroep gericht zijn.

Hetzelfde probleem zou zich kunnen voordoen als de student reeds een bachelorgraad heeft, maar gebruik maakt van zijn recht om tot het einde van het studiejaar tegen het wettelijk tarief ingeschreven te blijven. Voor een summer course is deze situatie niet problematisch, omdat de student dan als contractant wordt ingeschreven en geen gebruik kan maken van een bbc: het betreft een speciaal programma, buiten de reguliere onderwijsperiodes, en voor het behoud van stufirechten kan de student zijn lopende bachelorinschrijving gebruiken. Het is geoorloofd en hierdoor ook van belang deze vorm van schakelonderwijs alleen als contractonderwijs aan te bieden.

Als een student echter in december zijn bachelorgraad haalt en in het tweede semester op basis van een bachelorinschrijving 30 ec wil schakelen, kan een bbc wel van toepassing zijn. Schakelonderwijs vermijden in het tweede semester is echter niet wenselijk als snelle doorstroom het handelsmerk moet worden.

Deze problematiek is alleen helemaal op te lossen indien deelname aan het schakelprogramma alleen mogelijk is bij intekening op een bepaalde variant van die bachelor, een soort intensive program met een additionele institutional fee<sup>7</sup>. De vraag is of de kosten-batenanalyse deze additionele maatregel interessant maakt. De aanname is dat het aantal gevallen waarin de UvA inkomsten derft door alternatieve routes zoals hier beschreven, beperkt zal blijven en dat het dus de moeite waard is eerst een jaar te inventariseren hoe de keuzes van studenten uitvallen. Zo nodig kunnen in het tweede jaar aanvullende maatregelen genomen worden.

Een andere mogelijkheid is dat de UvA specifiek in het kader van de samenwerking met de HvA een budget apart houdt (gedekt uit de beperking van het centraal geleden verlies op de huidige schakelprogramma's) voor het bekostigen van de tweede 30 ec aan doorstroomprogramma's in de HvA – na de minor die in de HvA zelf bekostigd wordt uit de hbo-bekostiging.

Wat betekenen de voorstellen in het licht van de concurrentiepositie van de UvA? Wat als studenten elders een jaar (60 ec) tegen wettelijk tarief kunnen schakelen?

Een overzicht van de manier waarop andere universiteiten met de schakelmogelijkheden omgaan is momenteel niet voorhanden. Geen enkele universiteit heeft voor 2010 veranderingen in het beleid doorgevoerd. Het beleid vanaf 2011 is ook elders nog in ontwikkeling.

De kracht van het beleid van de UvA zal niet in de beperking van de kosten voor de student liggen. Tot 30 ec hanteert de UvA een tarief dat niet hoger is dan het wettelijk collegegeld, tussen 30 en 60 ec hanteert de UvA een op de kostprijs gebaseerd instellingstarief.

<sup>7</sup> Maar zo'n institutional fee moet wel ergens op gebaseerd zijn, d.w.z. extra kosten die gemaakt worden of extra voorzieningen. Bovendien is zo'n institutional fee vrijwillig en kan niet verplicht worden gesteld.



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

*Bestuursstaf*

Het scenario is denkbaar dat een of meer andere universiteiten voor schakeltrajecten tot 60 ec een tarief zullen hanteren dat niet hoger is dan het wettelijk collegegeld. De UvA kiest er echter – zie beleidsuitgangspunten – voor om het schakelonderwijs niet ten koste van de reguliere opleidingen te laten gaan; als andere universiteiten dat wel doen is dat hun keuze.

Het concurrentievoordeel zal gehaald moeten worden uit

- a. de afspraken met de HvA en wellicht ook de mogelijkheid voor hbo-ers uit andere instellingen om via de HvA een doorstroomminor te volgen en vlot te kunnen doorstromen;
- b. de tijdwinst die gehaald kan worden via het aanbod van een studiezomer in Amsterdam, de mogelijkheid de 30 ec in één semester te volgen of via aanbod in avonden en weekenden;
- c. aantrekkelijke, efficiënte onderwijsvormen, specifiek gericht op schakelstudenten.

Ook hieruit blijkt wel dat het maken van specifieke programma's een randvoorwaarde is voor het slagen van de voorgestelde schakelaanpak.

## 6 Procedure 2010

In het najaar van 2010 moeten de verschillende voorstellen van de faculteit gefiatteerd worden door het CvB en moeten prijzen vastgesteld worden. Daartoe zal een voorbereidingsgroep samengesteld worden, onder voorzitterschap en coördinatie van Academische Zaken met vertegenwoordigers uit bureau Communicatie, Concern Control en Juridische Zaken.

Het format voor de op te leveren kostenbegroting, langs de lijn die ook in de notitie van de werkgroep Du Perron is geschetst, zal eind augustus beschikbaar zijn. De voorbereidingsgroep biedt aan te assisteren bij de toepassing daarvan op de concrete afzonderlijke schakelprogramma's die nu bestaan en moeten worden omgebouwd.

De voorstellen voor ombouw van de bestaande programma's dienen eind oktober ontvangen te zijn. In de aanloop hiernaartoe kan het advies van de leden van de voorbereidingsgroep worden ingewonnen om de afweging en keuzes te ondersteunen die de opleidingen hiervoor moeten maken.

Binnen een maand daarna beslist het College over de ingediende voorstellen.

Een werkgroep onder voorzitterschap en coördinatie van bC zal samen met vertegenwoordigers uit AcZ en CC een communicatiestrategie uitwerken. Deze strategie betreft zowel de interne als de externe doelgroepen.

### Bijlage 3 Overzicht structurele schakelprogramma's

Deze informatie is gebaseerd op de informatie van de website<sup>14</sup> en getoetst door de werkgroepleden. Masters waarvoor incidentele schakelprogramma's samengesteld kunnen worden - naar aanleiding van een verzoek van een student - zijn in dit overzicht niet meegenomen.

**Tabel 1. Aantal master toegankelijk middels een structureel schakelprogramma<sup>#</sup>**

Faculteit	Aantal masters waarvoor men structureel een schakeltraject biedt aan hbo'ers en wo'ers	Aantal masters waarvoor men structureel een schakeltraject biedt aan hbo'ers	Aantal masters waarvoor men structureel een schakeltraject biedt aan wo'ers
<b>FEB</b>	<b>2</b> Business Administration, Fiscale Economie	<b>1</b> Accountancy and Control	<b>0</b>
<b>FMG</b>	<b>8*</b> Onderwijswetenschappen, Pedagogische wetenschappen, Cultural and Social Anthropology, Human Geography, Medical Anthropology and Sociology, Political Science, Sociology, Urban and Regional Planning	<b>0</b>	<b>2</b> Communication Science, Psychologie
<b>FdR</b>	<b>4</b> Arbeidsrecht, Fiscaal recht, Privaatrecht, International and European Law	<b>0</b>	<b>1</b> Publiekrecht
<b>FGw</b>	<b>2</b> Conservation and Restoration of Cultural Heritage, Nederlands als tweede taal en meertaligheid	<b>7</b> Arts and Culture, Kunst en cultuurwetenschappen, Geschiedenis: Militaire geschiedenis, Linguistics, Literature and Education, Media Studies: New Media and Digital Culture, Heritage Studies: Archival and Information Studies	<b>1</b> Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (Filosofie),
<b>FNWI</b>	<b>1</b> Information Studies	<b>2</b> Chemistry, Software Engineering	<b>0</b>
<b>FdG</b>	<b>2</b> Geneeskunde, Medical Informatics	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>FdT</b>	<b>0**</b>	<b>0**</b>	<b>0</b>

#per croho code. Masters met meerdere tracks gerekend als één master. Excl. post initiële masters.

\*Communication Sciences is toegankelijk voor hbo'ers na een verkorte bachelor maar dat is geen schakelprogramma.

\*\*Hbo mondhygiënist hebben een te grote deficiëntie voor een schakelprogramma. Hen wordt een verkort bachelorprogramma met extra begeleiding geboden.

<sup>14</sup> <http://www.uva.nl/onderwijs/master/soorten-masters-en-schakelprogrammas/schakelprogrammas/schakelprogrammas.html>

**Tabel 2. Vormen van onderwijs van huidige structurele schakelprogramma's #**

Onderwijs vorm	Voor hbo'ers en wo'ers	Alleen voor hbo'ers	Alleen voor wo'ers
<b>Aanschuij onderwijs</b>	<b>2</b> Conservation and Restoration of Cultural Heritage, Nederlands als tweede taal en meertaligheid	<b>8</b> Software Engineering (ook deels zelfstudie), Arts and Culture, Heritage and Memory Studies (Heritage Studies), Kunst en cultuurwetenschappen, Geschiedenis: Militaire geschiedenis, Linguistics, Literature and Education, Media Studies: New Media and Digital Culture	<b>9</b> Arbeidsrecht, Fiscaal recht, Privaatrecht, International and European Law, Publiekrecht, Accountancy and Control, Business Administration, Fiscale Economie, Psychologie
<b>Schakelonderwijs georganiseerd buiten het reguliere onderwijs</b>	<b>6</b> Arbeidsrecht (OU), Fiscaal recht (OU), Privaatrecht (OU), International and European Law (OU), Medical Informatics, Information Studies	<b>4</b> Accountancy and Control, Business Administration, Fiscale Economie, Chemistry	<b>7*</b> Communication Sciences.  Summer crash course: Cultural and Social Anthropology, Human Geography, Medical Anthropology and Sociology, Political Science, Sociology, Urban and Regional Planning
<b>#Waarvan online/emodules</b>	<b>2</b> <i>Medical Informatics, Information Studies</i>		<b>6</b> <i>Summer crash course: Cultural and Social Anthropology, Human Geography, Medical Anthropology and Sociology, Political Science, Sociology, Urban and Regional Planning</i>
<b>Combinatie van aanschuijonderwijs en apart schakelonderwijs</b>	<b>9</b> Cultural and Social Anthropology, Human Geography, Medical Anthropology and Sociology, Political Science, Sociology, Urban and Regional Planning, Geneeskunde, Onderwijswetenschappen, Pedagogische wetenschappen		<b>2</b> Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (Filosofie), Nederlands als tweede taal en meertaligheid

# Per croho code. Masters met meerdere tracks gerekend als één master. Excl. post initiële masters

\*Dit aantal in inclusief een summer crash course voor studenten met een zeer beperkte deficiëntie bij een zestal masters.

\*\*Er zijn voor de masters van FMG SW ook online courses beschikbaar maar dit is geen ingangsvoorwaarde. Dit wordt alleen 'opgelegd' aan studenten die desnoods ook zonder de MOOC kunnen instromen, maar van wie het zinvol lijkt als ze de methoden-kennis nog even opfrissen.

**Tabel 3. Aantal EC van huidige structurele schakelprogramma's #**

Aantal EC schakeltrajecten	Voor hbo'ers en wo'ers	Voor hbo'ers	Voor wo'ers
<b>Max 30</b>	<b>7</b> Medical Informatics, Business Administration, Fiscale economie, Conservation and Restoration of Cultural Heritage, Heritage Studies: Archival and Information Studies, Nederlands als tweede taal en meertaligheid, Information Studies	<b>8</b> Accountancy and Control, , Arts and Culture, Kunst en cultuurwetenschappen, , Geschiedenis: Militaire geschiedenis, , Linguistics, Literature and Education, Media Studies: New Media and Digital Culture, Chemistry	<b>2</b> Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied (Filosofie), Communication Science
<b>Max 60</b>	<b>13</b> Geneeskunde, Arbeidsrecht, Fiscaal recht, Privaatrecht, International and European Law, Onderwijswetenschappen, Pedagogische wetenschappen, Cultural and Social Anthropology, Human Geography, Medical Anthropology and Sociology, Political Science, Sociology, Urban and Regional Planning	<b>1</b> Software engineering	<b>2</b> Publiekrecht, Psychologie

# Per croho code. Masters met meerdere tracks gerekend als één master. Excl. post initiële masters

## Bijlage 4 Workbooks Schakelinschrijving en masterinstroom met en zonder schakeltraject

### Schakelinschrijvingen

8 maart 2018

Dit werkboek bevat een aantal tabellen waarin schakel-inschrijvingen van de afgelopen vijf studie- jaren centraal staan. Het document is begin maart 2018 gemaakt, wat betekent dat alle gegevens die studiejaar 2017 betreffen nog niet compleet zijn.

De meeste trajecten kennen startmomenten in september of februari. Echter beginnen schakelaars van Culturele Antropologie vaak ook in april en mei; van Communicatiewetenschap ook in juli en augustus; en bij Geneeskunde hebben schakeltraject een formele juni startdatum. De 108 starters in het 2e semester 2017 (zie hiernaast) zal in de komende maanden nog toenemen ( $\pm 50$ ).

Formeel komen schakeltrajecten in twee types voor: programma's van maximaal 30 ec en programma's die meer dan 30 ec bevatten. Inschrijving voor de korte trajecten gebeurt binnen het reguliere inschrijfdomein; de studenten staan bij DUO ingeschreven voor reguliere bacheloropleidingen. Inschrijving voor de langere trajecten gebeurt buiten het reguliere onderwijs in het contractdomein. In de praktijk lijkt de indeling, bij sommige programma's, meer om het tempo van het traject te gaan dan om de zwaarte.

Gegevens over beide trajecten zitten sinds een aantal jaren in SIS maar de kwaliteit van de registratie laat soms te wensen over.

Er zijn grote groepen waar de inschrijving voor het schakeltraject helemaal parallel loopt met een inschrijving voor de vermoedelijke master.

Er zijn ook veel voorbeelden waar, ondanks het begin van een master (vaak na zes maanden), de schakelinschrijving niet wordt gesloten maar tot het eind van het studiejaar blijft lopen.

Er zijn ook veel inschrijvingen waar geen enkele vervolg studieactiviteit geregistreerd is.

Een groot deel van de ruis valt te corrigeren (en dat is hier gedaan), maar alle informatie buiten de harde inschrijvingen moet - en met name bij de contractschakelaars- met voorzichtigheid worden bekeken.

De eerst volgende tabblad bevatten informatie over de instroomende schakelstudenten en de doorstroom naar een master. In SIS wordt geen formele relatie tussen schakelprogramma en masterprogramma gelegd.

De relaties die hier wordt getoond zijn tot stand gekomen door van elke schakelstudent alle masterinschrijvingen te verzamelen die na (of te gelijker tijd met) het schakelprogramma is begonnen. Alle masters die van een andere faculteit zijn, of geen logisch verband lijken te hebben met het schakeltraject zijn vervolgens verwijderd.

De overgebleven koppelingen worden gebruikt om oa het aantal doorstroomers te meten, de lengte van de schakelperiode te bepalen (een inschrijving op één van de gekoppelde masters wordt als eind van de schakelperiode gezien) en te berekenen hoeveel studiepunten tijdens de schakelperiode werden behaald.

Instroom per maand		Faculteit All				
		2013	2014	2015	2016	2017
1e sem.	9	712	727	727	781	825
	10	2			1	
	11		7		5	4
	12			8		
	1	2	4	1	11	11
2e sem.	2	64	114	94	99	108
	4				10	
	5	6	10	17	4	
	6	19	27	22	21	
	7				22	
	8		9	24	1	
Totaal		805	898	893	955	948

#### Revisies

februari 2016	eerste versie
maart 2018	clustering van schakeltrajecten opgenomen status in master programma toegevoegd
juli 2018	schakeltrajecten voor post-intitiele masters verwijderd ..

## Schakel instroom en doorstroom naar een Master

Het tabel hiernaast toont het aantal studenten dat een schakel traject begint; uitgesplits naar het type programma.  
De 2017 gegevens missen de late instroom van enkele opleidingen.

	2013	2014	2015	2016	2017
schakel instroom	805	898	893	955	948
tm 30ec	345	679	670	530	597
> 30ec	460	220	223	426	351
nog actief schakel		2	7	71	659

### vooropleiding

Ruim de helft van het aantal schakelaars zijn in bezit van een HBO diploma.  
± 15% heeft een WO diploma van een andere instelling en een vergelijkbare ± 15% komt binnen met een buitenlands diploma. Bij de contract schakelaars is het vooropleiding vaak niet geregistreerd.

	8%	10%	10%	8%	7%
uva					
wo	18%	16%	16%	15%	13%
hva	17%	17%	21%	21%	18%
hbo overig	33%	34%	33%	31%	27%
buitenlands	12%	14%	15%	17%	14%
anders	4%	3%	2%	3%	2%
onbekend	8%	5%	3%	5%	18%
totaal	100%	100%	100%	100%	100%

### vervolg

Ruim drie kwart van alle schakelaars stroomt daadwerkelijk door naar een master. Bij de maximaal 30 ec trajecten is dat ± 80%; bij de zwaardere programma's ± 70%

	78%	79%	78%	69%	27%
door naar Ma					
geen Master	22%	21%	21%	23%	3%
nog actief schakel		0%	1%	7%	70%

### schakel duur en gem. ec schakel -van Ma inschrijvers

	gem. mnd	11	10	9	9	5
gem. EC		32	31	29	26	22

Verrassend genoeg lijkt het alsof de studenten in de contractprogramma's gemiddeld minder punten behalen dan de studenten van de <30 ec programma's. Maar de (omvangrijke) deeltijd contractprogramma's bij de FEB vertekenen het beeld. Het volgende tabblad bevat een overzicht van de behaalde EC van alle programma's

De labels van de verschillende tabellen functioneren ook als filters. Als bijvoorbeeld op instroomjaar 2013 of vooropleiding HBO word geklikt worden de andere tabellen hierop gefilterd.

De grote tabel hier links toont van de verschillende schakeltrajecten de daadwerkelijke doorstroom in de masterprogramma's. Van de doorstroom wordt de huidige status : - gestopt, nog actief of afgestudeerd- ook getoont.  
Gezien het verschil in omvang van verschillende master programma's en het feit dat zelfs van de schakelaars uit 2013 er nog 10% actief zijn is het moeilijk om een algemene uitspraak over studiesucces te doen. Van de schakelaars uit 2013 lijkt een rendement van 90% zeker mogelijk.  
Van de (schakel) instroomjaren 2013, 2014 en 2015 is de huidige uitval gezamenlijk 4%.

Strategie en Informatie

			aantal	gestopt	actief	diploma	% gestopt	% actief	% diploma
			2.960	83	1.261	1.616	3%	43%	55%
ACTA	SCH Tandheelkunde	M Tandheelkunde	5			5			100%
FdR	SCH Rechtsgeleerdheid	M Arbeidsrecht	7			7			100%
		M Fiscaal Recht	2		2			100%	
		M Informatierecht	1		1			100%	
		M International & European Law	6			6			100%
		M Privaatrecht	30		15	15		50%	50%
		M Publiekrecht	22		9	13		41%	59%
FEB	SCH Business Administration	M Business Administration	56			56			100%
	SCH Econ & bedrijfskunde (ACC)	M Accountancy and Control	527	14	232	281	3%	44%	53%
		M Business Administration	23	3		20	13%		87%
		M Entrepreneurship (jd)	1			1			100%
		M Finance	2		2			100%	
	SCH Economie en bedrijfskunde	M Accountancy and Control	12	1	1	10	8%	8%	83%
		M Business Administration	340	11	87	242	3%	26%	71%
		M Entrepreneurship (jd)	1			1			100%
	SCH Fiscale economie	M Accountancy and Control	4	1	1	2	25%	25%	50%
		M Fiscale Economie	91	5	50	36	5%	55%	40%
FGk	SCH Geneeskunde	M Geneeskunde	53			53			100%
	SCH Medische Informatiekunde	M Medical Informatics	2		1	1		50%	50%
FGW	SCH Cult Informatiewetensch	M Erfgoedstudies 1 jaar	5		3	2		60%	40%
		M Erfgoedstudies 1,5 jaar	17	1	9	7	6%	53%	41%
	SCH Geschiedenis	M Geschiedenis	6		5	1		83%	17%
	SCH Kunstgeschiedenis	M Cons. rest. Cult. erfgoed	13		3	10		23%	77%
	SCH Media en cultuur	M Mediastudies 1 jaar	1		1			100%	
	SCH Media en informatie	M Erfgoedstudies 1 jaar	1		1			100%	
		M Erfgoedstudies 1,5 jaar	11	2	9		18%	82%	
	SCH Nederlandse tc	M Taalwetenschappen 1,5 jaar	4		2	2		50%	50%
	SCH Theaterwetenschap	M Kunst- & cultuurwet. 1 jaar	5	1	4		20%	80%	
		M Kunst- & cultuurwet. 1,5 jr	2		2			100%	
	SCH Wijsbegeerte	M Filosofie 2 jaar	2		2			100%	
FMG	SCH Communicatiewetenschap	M Communicatiewetenschap	623	13	218	392	2%	35%	63%
		M Communication Science (res)	57		38	19		67%	33%
	SCH Cult Antrop & ontw. Sociol	M Contemporary Asian Studies	3	1		2	33%		67%
		M Culturele antropologie	59	2	19	38	3%	32%	64%
		M Medische Antropol en Sociol	9	1	3	5	11%	33%	56%
		M Social Sciences (res)	1			1			100%
	SCH Onderwijskunde	M Onderwijskunde	80	2	32	46	3%	40%	58%
	SCH Pedagogische wetenschappen	M Child Dev & Educ (research)	4			4		100%	
		M Pedagogische Wetenschappen	428	7	216	205	2%	50%	48%
	SCH Planologie	M Planologie	8			7		13%	88%
	SCH Politicologie	M Politicologie	122	7	26	89	6%	21%	73%
	SCH Psychologie	M Brain and Cognitive Sciences	1		1			100%	
		M Gezondheidszorgpsychologie	9		7	2		78%	22%
		M Psychologie	34	2	17	15	6%	50%	44%
	SCH Sociale Geografie	M Intern Development st (res)	3		1	2		33%	67%
		M International Development	54		11	43		20%	80%
		M Planologie	14	1	5	8	7%	36%	57%
		M Sociale geografie	4	1	1	2	25%	25%	50%
	SCH Sociologie	M Social Sciences (res)	2		1	1		50%	50%
		M Sociologie	98	3	28	67	3%	29%	68%
FNWI	SCH Informatica	M Logic	1			1			100%
		M Software Engineering	3		3			100%	
	SCH Informatiekunde BSc	M Information Studies	1			1			100%
	SCH Kunstmatige intelligentie	M Artificial Intelligence	9	1	8		11%	89%	
	SCH Natuur- en sterrenkunde	M Astronomy and Astrophysics	1		1			100%	
	SCH Scheikunde	M Chemistry	9		5	4		56%	44%
		M Chemistry (jd)	70	1	66	3	1%	94%	4%
	SCH Wiskunde	M Logic	1			1			100%

Gemiddelde EC behaald in het schakeltraject - van de studenten die naar een master zijn gegaan

			aantal					gem. EC				
			2013	201..	2015	2016	2017	2013	201..	2015	2016	2017
FEB												
SCH Accountancy and Control dt	511001	> 30ec	78	53	46	49	21	17	21	22	23	15
SCH Business Administration	308217	tm 30ec						56				
SCH Econ & bedrijfskunde (ACC)	300117	tm 30ec	54	81	64	71						27
SCH Economics & Bus Eco (ACC)	308317	tm 30ec						33				
SCH Economics & business (BA)	300217	tm 30ec	68	93	97	95						24
SCH Economie en bedrijfskunde	500117	> 30ec	3					24				
SCH Fiscale economie	300317	tm 30ec	23	21	25	26						27

FGW

SCH Cult Informatiewetensch	306417	tm 30ec	10	12				30	30				
SCH Geschiedenis	301517	tm 30ec	1	1	4				12	30	21		
SCH Kunstgeschiedenis	301817	tm 30ec	8	2	1	1				32	30	30	30
	511301	> 30ec	1					42					
SCH Media en cultuur	302917	tm 30ec	1					24					
SCH Media en informatie	307417	tm 30ec	6					6	28				
SCH Nederlandse tc	302217	tm 30ec	1	2	1				18	24	36		
SCH Theaterwetenschap	303017	tm 30ec	1	2	4				36	30	30		
SCH Wijsbegeerte	303217	tm 30ec	2					30					

FNWI

SCH Informatica	305017	tm 30ec	1				3				30	10	
SCH Informatiekunde BSc	305117	tm 30ec	1										
SCH Kunstmatige Intelligentie	305217	tm 30ec	2					7	21				
SCH Natuur- en sterrenkunde	305317	tm 30ec	1					24					
SCH Scheikunde	305517	tm 30ec	6	11						15	23		
SCH Scheikunde (joint degree)	307917	tm 30ec	24					38	27				
SCH Wiskunde	305717	tm 30ec	1					27					

Met enkele uitzondering lijken alle programma's bij de FEB (zowel regulier als contact) minder dan 30 EC te bevatten.

Strategie en Informatie

			aantal					gem. EC				
			2013	201..	2015	2016	2017	2013	201..	2015	2016	2017

ACTA

SCH Tandheelkunde	306117	tm 30ec	5									
-------------------	--------	---------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

FdR

SCH Rechtsgeleerdheid	304517	tm 30ec	14	25	10	16	3	19	20	8	11	10
-----------------------	--------	---------	----	----	----	----	---	----	----	---	----	----

FGk

SCH Geneeskunde	510901	> 30ec	16	24	13				67	61	63
SCH Medische Informatiekunde	306017	tm 30ec	1	1				6			

FMG

SCH Communication Science	307617	tm 30ec	139					81	21				
SCH Communicatiewetenschap	303417	tm 30ec	101	132	118				20	20	18		
	503417	> 30ec	2					9					
SCH Communicatiewet. 1e jrs	510101	> 30ec	2	30	26	34	13	2			3	5	
SCH Communicatiewet. 2e jrs	510102	> 30ec	2					15					
SCH Cult Antrop & ontw. Sociol	306617	tm 30ec	7					4	39				
SCH Cult Antr & ontw Soc 1e jr	510801	> 30ec	15	11	17	16	2	23	9	19	25	4	
SCH Onderwijskunde	303717	tm 30ec	12					18	49				
SCH Onderwijskunde 1e jrs	510301	> 30ec	27	8	6	9	42			56	14	57	
SCH Pedagogische wetenschappen	303917	tm 30ec	73					118	52				
SCH Pedagogische wet.	510401	> 30ec	115	12	22	92	45			62	19	42	
SCH Soc. Geogr. en Planologie	306917	tm 30ec	8					7	44				
SCH Sociale Geografie 1e jrs	510701	> 30ec	15	10	17	17	1	31	29	31	31		
SCH Planologie 1e jrs	510601	> 30ec	8										
SCH Politicologie	303617	tm 30ec	40					24	43				
SCH Politicologie 1e jrs	510201	> 30ec	32	1	5	20	46			48	14	36	
SCH Psychologie	304117	tm 30ec	7	9	7	13	8	32	16	21	22	24	
SCH Sociologie	304017	tm 30ec	33					23	53				
SCH Sociologie 1e jrs	510501	> 30ec	21	3	19	1	37			49	37		



## Masterinstroom met en zonder schakeltraject

Masterinstroom met en zonder schakeltraject						studielast All	Number of Records					% schakel				
	2013	2014	2015	2016	2017		2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
geen schakel	5.841	6.145	5.537	6.009	5.843											
schakel	556	642	694	758	870											
	6.397	6.787	6.231	6.767	6.713											
% schakel	9%	9%	11%	11%	13%											
diploma: % nominaal																
geen schakel	38%	39%	43%	41%												
schakel	35%	39%	43%	41%												
	37%	39%	43%	41%												
diploma: % nominaal plus één																
geen schakel	75%	74%	77%													
schakel	83%	84%	86%													
	76%	75%	78%													

	studielast All	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
FdG	M Geneeskunde	180	304	650	102	334	255					4%	11%	8%	6%	
	M Medical Informatics	120	18	18	19	21	35	33%	44%	42%	38%	57%				
FdR	M Arbeidsrecht	60	74	107	90	63	59	3%	4%	4%	2%	2%				
	M European Private Law	60	17	25	22	19	23	4%								
	M Fiscaal Recht	60	110	100	141	132	125	1%	2%		2%	2%				
	M Informatierecht	60	38	51	49	49	60	3%								
	M International & Europ. Law	60	170	203	194	214	213	2%	1%	3%						
	M International Criminal Law	60	11	11	15	13	16									
	M Notarieel recht	60	11	14	15					7%						
	M Privaatrecht	60	237	241	237	231	203	2%	2%	3%	3%	5%				
	M Public international law	120	4	4	4	3	5									
	M Publiekrecht	60	160	165	172	151	148	3%	4%	3%	3%	4%				
	M Information law (research)	120	4	3	4	4	3									
FMG	M Communicatiewetenschap	60	391	343	333	293	280	23%	37%	41%	51%	51%				
	M Conflict Resolution and Gov	60	27	29	30	31	26									
	M Contemporary Asian Studies	60	10	22	19	9	8	10%	5%		11%					
	M Culturele antropologie	60	41	53	45	52	43	2%	30%	20%	31%	30%				
	M Gezondheidszorgpsychologie	60	236	169	146	155	132	8%	1%	1%	2%	9%				
	M International Development	60	49	69	69	53	50	12%	22%	26%	15%	14%				
	M Medische Antropol & Sociol	60	43	22	29	24	20	2%	5%	7%	13%	10%				
	M Onderwijskunde	60	28	37	42	51	37	29%	54%	40%	53%	30%				
	M Pedagogische Wetenschappen	60	258	202	212	223	248	33%	40%	39%	53%	41%				
	M Planologie	60	45	45	47	49	44	4%	13%	13%	10%	11%				
	M Politicologie	60	213	219	218	220	216	18%	14%	17%	12%	9%				
	M Psychologie	60	140	187	156	144	188	3%	5%	4%	3%	4%				
	M Sociale geografie	60	27	24	51	58	45	4%		4%	3%	2%				
	M Sociologie	60	152	165	154	160	117	13%	10%	20%	11%	17%				
	M Child Dev & Educ (research)	120	17	15	17	19	10	12%				21%				
	M Commun. Science (res)	120	39	29	18	29	36	23%	34%	44%	52%	64%				
	M Intern Development St (res)	120	14	24	24	20	24	8%		5%						
	M Psychology (res)	120	43	49	42	47	43									
	M Social Sciences (res)	120	37	36	32	37	39	3%		6%	3%					
	M Urban Studies (res)	120	16	24	15	22	21									
FNWI	M Artificial Intelligence	120	26	54	53	87	147							2%	5%	
	M Astronomy and Astrophysics	120	10	14	18									6%		
	M Biological Sciences	120	58	58	40	55	58	5%								
	M Biomedical Sciences	120	152	158	141	154	141									
	M Chemistry	120	48	52	67	1		2%	12%	15%						
	M Chemistry (joint degree)	120				122	122							20%	32%	
	M Computational Science	120	16	33	44											
	M Computational Science (jd)	120				35	53									
	M Computer Science (jd)	120				65	73									
	M Earth Sciences	120	22	17	27	35	34									
	M Forensic Science	120	28	24	39	32	29									
	M Information Studies	60	127	126	134	158	188	7%	1%		36%	45%				
	M Life Sciences	120	10	10	11	17	17									
	M Logic	120	41	47	27	51	41		4%							
	M Mathematical Physics	120	8	7	3	7										
	M Mathematics	120	23	24	16	19	36									
	M Physics	120	68	78	55											
	M Physics and Astronomy (jd)	120				128	104									
	M Software Engineering	60	34	44	34	45	50	3%			2%	6%				
	M Stochastics & Finan Math	120	7	15	12	18	13									
	M System & Network Engin.	60	30	27	31	26	28									
	M Brain & Cognitive Sciences	120	50	49	53	51	49									2%

## Masterinstroom met en zonder schakeltraject

	2013	2014	2015	2016	2017
geen schakel	5.841	6.145	5.537	6.009	5.843
schakel	556	642	694	758	870
	6.397	6.787	6.231	6.767	6.713
% schakel	9%	9%	11%	11%	13%

### diploma: % nominaal

geen schakel	38%	39%	43%	41%
schakel	35%	39%	43%	41%
	37%	39%	43%	41%

### diploma: % nominaal plus één

geen schakel	75%	74%	77%
schakel	83%	84%	86%
	76%	75%	78%

	studielast All	Number of Records					% schakel						
		2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017		
FdT	M Tandheelkunde	180	63	83	53	54	63	6%					
FEB	M Accountancy and Control	60	240	229	237	200	239	46%	46%	56%	56%	58%	
	M Actuarial Sc & Math Finance	60	32	23	28	38	30	3%	3%				
	M Business Administration	60	461	537	598	561		19%	19%	12%	22%		
	M Business Economics	60	173	192	192	34	42						
	M Business Studies	60	557						15%				
	M Econometrics	60	49	69	70	74	78						
	M Economics	60	126	115	125	171	149	1%					
	M Entrepreneurship (jd)	60	116	86	90	58		2%					
	M Financa	60	195 203					1%					
	M Fiscale Economie	60	51	51	53	54	54	33%	41%	40%	43%	56%	
	M Business in Society (rs)(jd)	120	7 6 9										
	M TIM Phil in Economics (res)	120	14	14	14	15	15						
	FGw	M Archeologie	60	26	11	16	11	5					
		M Comm. & Infowts	90	15	14	10	16	9					
		M Cons. rest. Cult. erfgoed	120	10	17	29	16	27	20%	29%	28%	13%	4%
M Erfgoedstudies		60	6	6	9	4	7	67%	17%	33%	29%		
		90	37	59	52	52	68	11%	25%	17%	12%	7%	
		120	6	3	7	5	6						
M Europese studies		60	65	61	78	65	73						
M Filosofie 1 jaar		60	59	51	55	65	53						
M Filosofie 2 jaar		120	13	14	13	15	15	13%					
M Geschiedenis		60	196	156	169	171	164	3%	1%	1%	2%	1%	
M Kunst- & cultuurwet		60	118	147	115	84	128	1%	1%	2%	2%		
		90	6	5	8	13	13	15%					
M Letterkunde		60	84	72	62	67	52						
M Mediastudies		60	130	134	146	113	141	1%	1%				
		90	30	30	32	32	32						
M Midden-Oosten Studies		60	20	12	23	17	20	4%					
M Neerlandistiek		60	41	21	22	15	20	2%					
		90	23	33	23	22	20						
M Oudheidstudies		60	15	13	8	10	10						
M Taalwetenschappen		60	51	43	49	58	50						
		90	16	15	13	12	14	25%	8%			17%	
M Theologie & Rel.wet		60	15	21	20	17	19						
M Archeologie (research)		120	9	3	2	4	2						
M Comm. & Infowts (res)		120	5	3	5	9	9						
M Filosofie (research)		120	19	9	16	10	20						
M Geschiedenis (research)		120	25	17	20	15	10						
M Kunst- & cultuurwet (res)		120	38	40	38	56	57						
M Letterkunde (research)		120	17	13	11	11	20						
M Liter. Studies (research)		120	1										
M Media Studies (research)		120	1										
M Mediastudies (research)	120	15	21	14	22	26							
M Neerlandistiek (research)	120	8	8	4	2	4							
M Taalwetenschappen (research)	120	12	11	9	15	14							
M Theologie & Rel. wet. (res)	120	11	10	5	4	5							

## Master/schakel combinaties buiten beschouwing gelaten

Faculteit Master  
All

				2013	2014	2015	2016	2017	
<b>Totaal</b>				<b>42</b>	<b>45</b>	<b>21</b>	<b>25</b>	<b>36</b>	
FdG	M Geneeskunde	M Medical Informatics	3060BY			1			
		SCH Biomedische wetenschappen	305817					1	
		SCH Rechtsgeleerdheid	304517		2				
Fdr	M Privaatrecht	SCH Econ & bedrijfskunde (ACC)	300117		1				
		SCH Economie en bedrijfskunde	300217		2				
	M Publiekrecht	SCH Geneeskunde	510901			1			
		SCH Kunstmatige Intelligentie	305217		1				
FdT	M Tandheekunde	SCH Biomedische wetenschappen	305817		1				
FEB	M Business Administration	SCH Communicatiewetenschap	303417		1		3		
			307617					1	
			510101					1	
			SCH Econ & bedrijfskunde (ACC)	511001				1	
			SCH Politicologie	303617				1	
				503617				1	
				SCH Psychologie	304117				1
				SCH Sociale Geografie	306917		1		
			M Business Economics	SCH Rechtsgeleerdheid	304517			1	
			M Economics	SCH Politicologie	303617		1		
			M Entrepreneurship (jd)	SCH Economie en bedrijfskunde	300217				1
			M Finance	SCH Sociale Geografie	510701				1
			M Fiscale Economie	SCH Econ & bedrijfskunde (ACC)	300117		2		
		FGw	M Archeologie (research)	SCH Informatiekunde	561601				
SCH Economie en bedrijfskunde	300217					1			
			SCH Politicologie	503617		1			
			SCH Wijsbegeerte	303217				1	
M Comm. & Infowts	SCH Communicatiewetenschap		303417			2			
	SCH Nederlandse tc		302217		1				
M Erfgoedstudies	SCH Archiefwetenschap		590117		1			1	
	SCH Cultuurwetenschappen		300617				1		
	SCH Informatiekunde		561601					1	
	SCH Media en cultuur		302917		1				
M Europese studies	SCH Politicologie		510201					2	
M Filosofie 1 jaar	SCH Onderwijskunde		303717					1	
	SCH Sociologie		510501		1				
M Filosofie 2 jaar	SCH Cult Antrop & ontw. Sociol		510801			1			
	SCH Politicologie	503617		1					
		510201		1			1		
M Filosofie (research)	SCH Sociologie	510501			1				
M Geschiedenis	SCH Cult Informatiewetensch	306417				1			
	SCH Economie en bedrijfskunde	300217			1				
	SCH Politicologie	303617					1		
		503617		1					
		510201			1				
		SCH Rechtsgeleerdheid	304517				1		
		SCH Sociologie	510501			1			
	M Kunst- & cultuurwet	SCH Communicatiewetenschap	303417			1			
		SCH Cult Antrop & ontw. Sociol	306617					1	
			510801					1	
SCH Economie en bedrijfskunde		300217					1		
SCH Kunstgeschiedenis		301817			1				
SCH Nederlandse tc		302217			1				
		502217			1				
	SCH Wijsbegeerte	303217					1		
M Kunst- & cultuurwet (res)	SCH Nederlandse tc	302217			1				
		502217			1				
	SCH Politicologie	303617					1		
	SCH Wijsbegeerte	303217					1		
M Letterkunde	SCH Cult Antrop & ontw. Sociol	510801					1		